

# Φουρνιώτικα



ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΛΛΟΓΟΥ  
ΦΟΥΡΝΙΩΤΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΦΟΥΡΝΗΣ

# Νέα

ΑΘΗΝΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016 • Αριθ. φύλλου 96 • Γραφεία: ☒ Ιπποκράτους 164B, 114 71 Αθήνα ☎ (210) 6412125 • FAX : (210) 6412120  
e-mail: [ikanitakis@gmail.com](mailto:ikanitakis@gmail.com) • Ιστοσελίδα: [www.sfff.gr](http://www.sfff.gr)

## ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

**Μ**ετά τα Χριστούγεννα ακολουθεί η Πρωτοχρονιά, γιορτή που όλα τα παιδιά περιμένουν με λαχτάρα γιατί ο Άγιος Βασίλης θα τους φέρει το δώρο τους. Στην Ελλάδα δεν ανταλλάσσουμε δώρα τα Χριστούγεννα αλλά την Πρωτοχρονιά. Τα δώρα φέρνει ο Άγιος Βασίλης που είναι ίδιος με τον Santa Claus της Δύσης.

Το βράδυ της Παραμονής συνηθίζεται στην Κρήτη να κατεβαίνει πολύς κόσμος στο κέντρο της πόλης για τα τελευταία ψώνια ή απλά για μια βόλτα. Στους κεντρικούς δρόμους έφηβοι και νεαροί κηρύσσουν ένα αναίμακτο πόλεμο με πλαστικά ρόπαλα, τεράστια πλαστικά σφυριά, σπρέυ με αφρό και σφυρίχτρες που κάνουν ένα μανιασμένο πόλεμο.

Αργότερα θα μαζευτούν όλοι σε κάποιο φιλικό σπίτι για να υποδεχτούν μαζί τον καινούριο χρόνο.

### Χαρτοπαίξια την Πρωτοχρονιά

Αγαπημένο έθιμο των Ελλήνων τις μέρες της Πρωτοχρονιάς είναι να δοκιμάζουν την τύχη τους. Εκτός από το κρατικό Λαχείο που κληρώνει την Πρωτοχρονιά, υπάρχει επίσης η χαρτοπαίξια και τα ζάρια σε καφενεία, λέσχες και σπίτια.

Στα σπίτια είναι έθιμο να παίζονται χαρτιά το βράδυ της Παραμονής της Πρωτοχρονιάς περιμένοντας την



αλλαγή του χρόνου. Τα ποσά συνήθως είναι χαμηλά, τέτοια που να προσφέρουν απλά μια φιλική διασκέδαση χωρίς να στενοχωρούν τους χαμένους.

### Η Βασιλόπιτα με το Φλουρί

Το κόψιμο της βασιλόπιτας είναι από τα ελάχιστα αρχέγονα έθιμα που επιβιώνουν. Στα Κρόνια (εορτή του θεού Κρόνου, που λατρεύονταν στην Ελλάδα) και στα Σατουρνάλια (saturnalia) της Ρώμης, έφτιαχναν γλυκά και πίττες, μέσα στα οποία έβαζαν νομίσματα και σε όποιον τύχαινε το κομμάτι, ήταν ο τυχερός της παρέας...

Η ορθόδοξη παράδοση συνέδεσε το ίδιο έθιμο με τη Βασιλόπιτα. Έτσι την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, με την αλλαγή του χρόνου, κόβεται η βασιλόπιτα. Όταν



(Συνέχεια στη σελ. 6)

## ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΕΠΟΜΕΝΟΥ ΤΡΙΜΗΝΟΥ

### 1. ΚΥΡΙΑΚΗ, 29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2017, ώρα 11.30 πμ:

Επίσκεψη με ξενάγηση στην περιοδική έκθεση του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου με τίτλο «ΕΡΜΙΤΑΖ: ΠΥΛΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ». Για πρώτη φορά εκτίθενται στους χώρους του Μουσείου σημαντικοί αρχαιολογικοί θησαυροί και έργα τέχνης που προέρχονται από τις αυτοκρατορικές συλλογές του Μουσείου Ερμιτάζ της Αγίας Πετρούπολης. Πρόκειται για αντικείμενα υψηλής αισθητικής και καλλιτεχνικής αξίας, που οι Τσάροι Ρομανόφ, ξεκινώντας από τον Μέγα Πέτρο (1672-1725) επί δύο αιώνες συνέλεξαν διαρκώς για να δημιουργήσουν από τα τέλη του 17ου αι. τις πλουσιότερες συλλογές του Ερμιτάζ, αναδεικνύοντάς το, από το 1805 μέχρι σήμερα, ως ένα από τα μεγαλύτερα και σημαντικότερα Μουσεία του κόσμου.

### 2. ΚΥΡΙΑΚΗ, 12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2017, ώρα 13.00:

Η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας μας και η επίσης αποκριάτικη συνεστιάση μας θα γίνει φέτος, στο Κρητικό Κέντρο «ο Χοχλίδας», Ιφιγενείας 40, στο Νέο Ηράκλειο ΤΚ 14122 (τηλ.213 0366117). Η κουζίνα του είναι εξαιρετική και τριμελής Κρητική ορχήστρα θα συνοδεύσει το χορό μας. Το κέντρο βρίσκεται σε κοντινή απόσταση από το σταθμό ΗΣΑΠ Ν. Ηράκλειο ή Ν. Ιωνία και έχει καλή πρόσβαση τόσο από την Αττική Οδό (έξοδος αρ.9 - Ν.Ηράκλειο) όσο και από την Εθνική οδό Αθηνών - Λαμίας. Σας περιμένουμε για να ευχηθούμε για τη νέα χρονιά 2017 και να διασκεδάσουμε όλοι μαζί.

### 3. ΚΥΡΙΑΚΗ, 2 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017:

Ημερήσια Εκδρομή στην Θήβα - Όσιο Λουκά - Λειβαδιά, συνοδεία ξεναγού.

Θα επισκεφτούμε και θα ξεναγηθούμε στο νέο Αρχαιολογικό Μουσείο της Θήβας, ένα από τα πλέον αξιόλογα της χώρας, το οποίο προβάλλει τη διαχρονικότητα του πολιτισμού της Βοιωτίας από τους προϊστορικούς χρόνους έως και τη μεταβυζαντινή εποχή και το οποίο εγκαινιάστηκε στις 7 Ιουνίου 2016 από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ύστερα από εννέα χρόνια προετοιμασίας. Το μουσείο διαθέτει πλέον εκθεσιακό χώρο εμβαδού 1.000 τ.μ, παρουσιάζει 2.700 εκθέματα και έχει διαδραστικές εφαρμογές. Το κοινό μπορεί να επισκεφθεί τον 640 τ.μ. αρχαιολογικό χώρο, ενώ για πρώτη φορά είναι επισκέψιμος και ο μεσαιωνικός πύργος που έχει σερεωθεί και αναδειχθεί στην αυλή. Θα επισκεφτούμε και θα ξεναγηθούμε επίσης στη μονή του Οσίου Λουκά που είναι το καλύτερα διατηρημένο μοναστηριακό συγκρότημα της μεσοβυζαντινής περιόδου στην Ελλάδα και τα ψηφιδωτά που διακοσμούν τους τοίχους του αποτελούν κορυφαία αριστουργήματα της βυζαντινής τέχνης. Στη συνέχεια θα γευματίσουμε σε ταβέρνα της Κρύας ένα πολύ γραφικό μέρος της Λειβαδιάς.

Περαιτέρω πληροφορίες και εγκαίριες δηλώσεις συμμετοχής στην Πρόεδρο του Συλλόγου Φ.Φ.Φ. κα Ρένα Καντάκη, τηλ. 6944223906, στην Ταμία κα Μαρία Ντούζου, τηλ. 6971899224 ή σε οποιοδήποτε άλλο μέλος του Δ.Σ.



## Εδώ Φουρνή...

### ► ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΕΣ ΜΕΡΕΣ ΣΤΗ ΦΟΥΡΝΗ

Τα τελευταία χρόνια γίνεται όλο και πιο δυσδιάκριτη η μετάβαση από τη μια εποχή του χρόνου στην άλλη. Οι καιρικές συνθήκες που επικρατούν δεν μας αποδεικνύουν αυτή τη διάκριση. Οι υψηλές θερμοκρασίες και οι ζεστές ημέρες συνεχίζονται μέχρι και τις αρχές του Δεκεμβρίου και έτσι έχει κανείς την εντύπωση ότι βρίσκεται ακόμη στην καλοκαιρινή περίοδο. Επίσης, τα φυλλοβόλα δένδρα, παρά την έλλειψη των βροχοπτώσεων, κρατούν ακόμα τα φύλλα τους και σε πολλές περιπτώσεις βλέπουμε να παρουσιάζεται νέα βλάστηση στα δένδρα ως αποτέλεσμα των υψηλών θερμοκρασιών.

Οι γεωργικές εργασίες της φθινοπωρινής περιόδου με τις οποίες οι γεωργοί υποδέχονταν το φθινόπωρο, δείγμα και αυτό της έλευσης της χειμερινής περιόδου, έχουν πλέον εκλείψει. Στις μέρες μας τα οργώματα και οι σπορές έχουν εγκαταλειφθεί και οι προετοιμασίες για αυτές τις εργασίες δεν υπάρχουν. Παλαιότερα οι γεωργοί περίμεναν να έλθουν τα πρωτοβρόχια, συνήθως το Σεπτέμβριο, να μαλακώσει η γη και να αρχίσουν τις σπορές. Είχαν έτοιμο το ζευγάρι τους, (δύο αγελάδες), τα ζυγάλετρα, ( αλέτρι, ζυγό με τα λοιπά εξαρτήματα ), τις σκαλίδες και τους σπόρους που θα έσπερναν, και με τις πρώτες φθινοπωρινές βροχές ξεχύνονταν στα χωράφια.

Ο μόνος αδιάψευστος μάρτυρας του πέρατος της καλοκαιρινής περιόδου και της έλευσης της καλοκαιρινής, αποτελεί για τη Φουρνή η μετάβαση από την έντονη κινητικότητα και τη ζωντάνια των καλοκαιρινών μηνών στην μοναξιά των λιγοστών μονίμων κατοίκων του χωριού. Παρόλα αυτά δίνονται πολλές ευκαιρίες και πολλά γεγονότα προκαλούν αιτίες για μάζωξη κόσμου στο χωριό και δημιουργία κινητικότητας. Επιπλέον ο πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού η «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ» με τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιεί προσπαθεί να διατηρήσει κλίμα επικοινωνίας και ζωτικότητας.

Γράφει ο  
ΝΙΚΟΣ ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ  
Γεωπόνος

Τις τελευταίες ημέρες του Νοεμβρίου και τις πρώτες ημέρες του Δεκεμβρίου ξεκίνησε σιγά-σιγά η διαδικασία του λιμοζώματος. Φέτος η παραγωγή αναμένεται να είναι πολύ μικρή. Λίγο οι καιρικές συνθήκες, λίγο η κακή εφαρμογή της καταπολέμησης του δάκου (του κυριότερου εντομολογικού εχθρού της ελιάς), έχουν ελαχιστοποιήσει την αναμενόμενη παραγωγή. Είναι πολλοί παραγωγοί του χωριού μας οι οποίοι δεν θα βρουν ούτε το λάδι της χρονιάς.

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια υπήρχαν χρονιές που είχαμε μερική ή πλήρη ακαρπία στα ελαιόδεντρα. Ως γνωστόν η ελιά είναι δένδρο το οποίο παρειαυτοφορεί, καρποφορεί δηλαδή χρονιά παρά χρονιά.

Η πλήρης ακαρπία όμως που παρατηρείται είναι επακόλουθο άλλων παραγόντων.. Οι καιρικές συνθήκες που επικρατούν παίζουν βασικό ρόλο. Η έλλειψη βροχοπτώσεων και η επικράτηση υψηλών θερμοκρασιών με επικρατούντες νότιους ανέμους, επιδρούν δυσμενώς στην καρπώδηση. Επίσης η πλημμυλής και σε κακή κατεύθυνση καλλιέργεια της ελιάς συντελεί στην ελλιπή παραγωγή.

Τα καζανέματα αποτελούσαν τα παλαιότερα χρόνια μια από τις κυριότερες πατροπαράδοτες γεωργικές απασχολήσεις κατά τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο, για την παραγωγή της παραδοσιακής κρητικής ρακής. Ήταν και είναι αιτία για μάζωξη και διασκέδαση με τα μεζεδάκια της ρακής να σιγοψήνονται μοσχομυρίζοντας στα κάρβουνα της παραστιάς, προκαλώντας τους επισκέπτες στην κατανάλωση άφθονης ρακής. Τώρα και αυτή η ενασχόληση έχει ατονήσει καθώς τα δύο καζάνια που έχουν μείνει σε λειτουργία στο χωριό μας υπολειτουργούν λόγω και της έλλειψης της

(Συνέχεια στη σελ. 8)



## ΚΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

Τα Δ.Σ. των Συλλόγων:

- Φουρνιωτών και Φίλων της Φουρνής, και
- Καστελλίου Φουρνής ο "Κέραμος"

Σας εύχονται

## ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ

και ευτυχισμένο και παραγωγικό τον

## ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΧΡΟΝΟ 2017



# Κοινωνική ζωή και κίνηση

## ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΦΟΥΡΝΙΩΤΩΝ

### ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΙΩΑΝΝΗ Κ. ΚΑΝΙΤΑΚΗ

Το διεθνές βραβείο «Jean Civatte» απονέμεται κάθε χρόνο (εδώ και 11 χρόνια) σε έναν Δερματολόγο για μια εργασία του που δημοσιεύτηκε το τρέχον έτος, μετά από επιλογή από δεκαμελή επιτροπή Ευρωπαίων Δερματολόγων.

Χρηματοδοτείται με το ποσό των 8000 Ευρώ από την εταιρεία «Pierre Fabre Dermatologie» (που δεν έχει συμμετοχή στην επιτροπή επιλογής) Για το έτος 2016 απονεμήθηκε στον συγχωριανό μας Ιωάννη Κ. Κανιτάκη, καθηγητή της Δερματολογίας, για την εργασία του με τίτλο «KANITAKIS J., PETRUZZO P., GAZARIAN A., BURON F., DUBOIS V., THAUNAT O., BADET L., MORELON E. Capillary thrombosis in the skin: a pathologic hallmark of severe/chronic rejection of human vascularized composite tissue allografts?» που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Transplantation» (2016: 100: 954-957), και αναφέρεται σε ένα νέο ιστοπαθολογικό εύρημα σχετιζόμενο με την απόρριψη αλλομοσχευμάτων σύνθετων αγγειωμένων ιστών (χεριών, προσώπου).

Η απονομή του βραβείου έγινε το Σάββατο 10 Δεκεμβρίου 2016 κατά την διάρκεια ολομέλειας συνεδρίασης των «Journées Dermatologiques de Paris».

### ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΚΩΝ/ΝΟΥ Ν. ΔΕΜΕΤΖΟΥ

Τιμητική διάκριση δέχτηκε ο Καθηγητής της Φαρμακευτικής Νανο-Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Κωνσταντίνος Ν. Δεμέτζος κατά τη διάρκεια του 2nd World Congress on 'Genetics, Geriatrics and Neurodegenerative Diseases Research' - "GeNeDis 2016" που πραγματοποιήθηκε στην Σπάρτη, 20-23 Οκτωβρίου 2016. Ο πρόεδρος της οργανωτικής Επιτροπής του συνεδρίου καθηγητής Παναγιώτης Βλάμος τίμησε τον Καθηγητή Κων/νο Ν. Δεμέτζο για το βιβλίο του: Pharmaceutical Nanotechnology Fundamentals and Practical Applications από τον Springer, καθώς και για τη συνολική προσφορά του αλλά και του εργαστηρίου του της Φαρμακευτικής Νανοτεχνολογίας στην έρευνα. Να σημειωθεί ότι το βιβλίο του Καθηγητή θεωρείται μοναδικό στην βιβλιογραφία γιατί παρέχει μια νέα προσέγγιση στη κατανόηση βιο-εμπνευσμένων συστημάτων νανοτεχνολογίας για φαρμακευτικές εφαρμογές συσχετίζοντας τις φυσικοχημικές, βιοφυσικές και θερμοδυναμικές τους συμπεριφορές με εκείνες των εμβίων όντων.

Επίσης σημαντική χρηματοδότηση για έρευνα μέχρι και σε προκλινικό στάδιο σε όγκους του εγκεφάλου διεκδίκησε και πέτυχε το εργαστήριο της Φαρμακευτικής Νανοτεχνολογίας του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στο οποίο ηγείται ο Καθηγητής Κωνσταντίνος Ν. Δεμέτζος. Την ανακοίνωση έκανε για πρώτη φορά ο ίδιος στο πλαίσιο του παγκόσμιου συνεδρίου Genedis 2016.

Ο καθηγητής Δεμέτζος, που είναι ο επιστημονικός υπεύθυνος της ελληνικής συμμετοχής ανέφερε ότι αυτή η έρευνα που αφορά στο γλοιοβλάστωμα έχει τίτλο: "Nanotechnology based immunotherapy for glioblastoma EuRoNanoMed II". Το εργαστήριο της Φαρμακευτικής Νανοτεχνολογίας της Φαρμακευτικής Σχολής

του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι ο μοναδικός εταιρός από την Ελλάδα, ενώ οι υπόλοιποι προέρχονται από χώρες όπως η Γαλλία, Ιταλία, Πολωνία, Πορτογαλία κ.ά.

### ΘΕΡΜΑ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΣΤΟΝ ΓΙΑΤΡΟ ΜΑΝΩΛΗ Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟ

Τον Μάνο Παπαδόπουλο, ειδικευόμενο γιατρό, γιού των καθηγητών μας στο Πανεπιστήμιο, του κ. Νίκου Παπαδόπουλου και της κ. Μαρίας Μενεγάκη, που έλαβε με άριστα το μεταπτυχιακό δίπλωμα της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, συγχαίρουμε θερμά και του ευχόμεθα ευδόκιμη ιατρική σταδιοδρομία.

Η μεταπτυχιακή εργασία αφορούσε την "Νεοπλασματική Νόσο στον Άνθρωπο", παρουσιάστηκε ενώπιον των καθηγητών της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ε. Πατσούρη, κ. Ν. Καβαντζά και κ. Α. Κωνσταντινίδου.

Ο Μανώλης ορκίστηκε από τον Πρόεδρο της Ιατρικής Σχολής Αθηνών, καθηγητή κ. Πέτρο Σφηκάκη σε κλίμα συγκίνησης, διότι παρουσιάζοντας την εργασία, την αφιέρωσε στους γονείς του κ. Μαρίας Μενεγάκη και κ. Νίκο Παπαδόπουλο, που -όπως ο ίδιος δήλωσε- του συμπαράσταναν σε όλο αυτό το διάστημα.

Του ευχόμεθα να συνεχίσει να έχει πρότυπο στις Αρχές της Ιατρικής Ηθικής του πατέρα του, καθηγητή της Ιατρικής και διεθνή αξιολογητή στην Αγγλία των ιατρών, που εισέρχονται για εργασία στο Ηνωμένο Βασίλειο, για τον οποίον και εμείς όλοι αισθανόμαστε υπερήφανοι και τιμά το Πανεπιστήμιό μας και τη χώρα μας.

Επίσης ευχόμεθα στον Μανώλη με το καλό και το διδακτορικό του και στον καθηγητή μας ευχόμεθα καλή επιτυχία και στον δεύτερο γιού του Κωνσταντίνο, που σπουδάζει και αυτός την επιστήμη του Ιπποκράτη.

Καλή δύναμη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΤΡΑΚΗΣ

Διδάκτωρ, της Ιατρικής Σχολής του Δ.Π.Θ.

Θερμά συγχαρητήρια στους τρεις συγχωριανούς μας και εις ανώτερα.

### ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο Ελευθέριος Χουλιάκης και η Ελευθερία Μπουραντάκη, κόρη του Νίκου Μπουραντάκη και της Μαρίας Βάρδα και εγγονή του Γεωργίου και της Ελευθερίας Βάρδα, γέννησαν κορπσάκι.
- Ο Αλέξης Καφετζάκης, γιός του πρώην Προέδρου μας Γιώργου Καφετζάκη και η σύζυγός του Κατερίνα απέκτησαν κορπσάκι.

### ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Ο Μανώλης Χαθάκης και η Εύη Χατζηβασιλείου βάπτισαν το κορπσάκι τους και το ονόμασαν Αγγελική Πελαγία.

Να ζήσουν οι νεογέννητες και η νεοφώτιστη, να είναι γερές και τυχερές και να τις χαίρονται οι γονείς τους, οι γιαγιάδες και παππούδες τους.

### ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΓΕΝΝΗΣΗ

- Ο Μανώλης Παυλάκης του Γεωργίου και η Αγγέλα Κοκολάκη του Ευστρατίου παντρεύτηκαν με πολιτικό γάμο και απέκτησαν δυο δίδυμα χαριτωμένα κορπσάκια.

Να ζήσουν οι νεόνυμφοι και οι νεογέννητες να είναι γερές και τυχερές και να τις χαίρονται οι γονείς τους, οι γιαγιάδες και παππούδες τους.

### ΓΕΝΟΗ

- Απεβίωσε στην Αθήνα ο Γιάννης Λουκάκης, πρώην Πρόεδρος του Συλλόγου μας. Η εξόδιος ακολουθία έγινε στην Αγία Τριάδα Φουρνής ανάμεσα σε πλήθος κόσμου. Η ταφή έγινε στο κοιμητήριο Φουρνής.

Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά και στα εγγόνια του.

### ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

#### ΣΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΛΟΥΚΑΚΗ

#### π. ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ ΦΟΥΡΝΙΩΤΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΦΟΥΡΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων δεν κατέστη δυνατόν κάποιο μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου να παραστεί στην εξόδιο ακολουθία του π. Προέδρου του Συλλόγου μας Γιάννη Λουκάκη. Η Πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ. κατέθεσαν εκ μέρους όλων των μελών του Συλλόγου στεφάνι στη σορό του, εκφράζουν τη βαθιά τους θλίψη και παρευρίσκονται νοερά στην εξόδιο ακολουθία και την ταφή του στην Φουρνή μας.

Η Πρόεδρος του Συλλόγου απέστειλε τον παρακάτω επικίδειο χαιρετισμό, με την παράκληση να αναγνωσθεί από τον Αιδεσιμώτατο πατέρα Νικόλαο Βουκκκλήρη.

«Αγαπητέ μας συγχωριανέ Γιάννη,

Στα τόσα χρόνια που σε γνωρίζουμε, είναι πραγματικά η πρώτη φορά που μας λυπείς, καθώς είμαστε συγκεντρωμένοι εδώ όλοι γύρω σου, συγγενείς, φίλοι, συγχωριανοί και σε αποχαιρετούμε συντετριμμένοι για το μεγάλο ταξίδι.

Αγαπητέ μας Γιάννη, στη ζωή σου ξεχώρισες για την προσφορά σου στην κοινωνία, για την προσφορά σου στην οικογένεια σου, για την καλосύννη, την γλυκύτητα και την πραότητα σου, το σπάνιο ήθος σου, ήσουν Κύριος με όλη τη σημασία της λέξεως.

Ξεκίνησες από την γενετείρά σου, το χωριό μας τη Φουρνή, όπου τέλειωσες την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και συνέχισες τις ανώτερες σπουδές σου στην Αθήνα όπου πήρες το πτυχίο της Ανωτάτης Εμπορικής.

Στη συνέχεια υπηρέτησες στην Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού όπου ανήλθες επάξια όλα τα σκαλιά της ιεραρχίας.

Με την αείμνηστη σύζυγό σου Ελένη απέκτησες δυο υπέροχες κόρες, την Κατερίνα και την Μαρίνα. Μαζί τις αναθρέψατε με πολλή αγάπη, αυτοθυσία και με χρηστές αρχές και τις παραδώσατε επιστήμονες και χρήσιμα μέλη στη κοινωνία.

Ευτύχησες να γευθείς και να απολαύσεις αγάπη από τα τέσσερα εγγόνια που σου χάρισαν τα παιδιά σου. Αξιώθηκες μάλιστα να δεις και τον μεγαλύτερο εγγονό σου να παντρεύεται. Στην σκληρή δοκιμασία της οικογενείας σου για το χαμό σου, εκφράζουμε όλοι τα θερμά μας συλλυπητήρια και την αμέριστη συμπαραστάσή μας.

Αγαπούσες πολύ το χωριό μας και πάντα έκανες ό,τι σου περνούσε από το χέρι για να εξυπηρετήσεις όποιον είχε την ανάγκη σου.

Η αγάπη αυτή προς το χωριό σου σε ώθησε μαζί με άλλους συγχωριανούς μας να ιδρύσεις τον Σύλλογο Φουρνιωτών και Φίλων της Φουρνής Κρήτης, τον οποίο εκπροσωπώ ως Πρόεδρος του. Διετέλεσες Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος καθώς και μέλος του Δ.Σ. του Συλλόγου μας. Μάλιστα, ανέλαβες Πρόεδρος μια εποχή δύσκολη για τον Σύλλογο και επέτυχες πλήρως στη θητεία σου.

Σε ανανώριση αυτής της πολύπλευρης προσφοράς σου, τον Αύγουστο του 2015, με αφορμή την συμπλήρωση 40 ετών από την ίδρυση του Συλλόγου μας, κατόπιν ομόφωνης απόφασης του Δ.Σ. σου απονεμίσαμε Τιμητική Πλακέτα. Σου την επέδωσα εγώ η ίδια στην οικία σου και έτσι ευτύχησα να σε συναντήσω και να συζητήσω μαζί σου, λίγο πριν το μεγάλο ταξίδι. Ήσουν μειωμένος σωματικά αλλά η πνευματική σου διαύγεια ήταν αξιοθαύμαστη!

Αγαπητέ μας Γιάννη, σήμερα, όλοι εμείς που σε γνωρίσαμε, σε αποχαιρετάμε με πολύ πόνο και θλίψη, σου ευχόμεθα καλό ταξίδι, καλή αντάμωση με την αγαπημένη σου σύζυγο Ελένη και τον αείμνηστο αδελφό σου Κανάκη, και εις πείσμα του θανάτου θα σε θυμόμαστε για πάντα.

Αγωνία σου η μνήμη, ας είναι ελαφρύ το χώμα της ιδιαίτερας σου πατρίδας που θα σε σκεπάζει.

PENA KANITAKH - ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Πρόεδρος του Δ.Σ. του ΣΦΦΦ

### ΦΟΥΡΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

Ενημερωτικό Δελτίο Συλλόγου Φουρνιωτών και Φίλων Φουρνής

#### ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

Ο Σύλλογος Φουρνιωτών και Φίλων Φουρνής

#### ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Η Πρόεδρος του Συλλόγου

PENA KANITAKH -  
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ιπποκράτους 164β - 114 71 Αθήνα

Αριθ. φύλλου 96

Εκδίδεται στην Αθήνα

από Συντακτική Επιτροπή

Για επιστολές, εμβάσματα, πληροφορίες

κα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου Ρένα

Ιπποκράτους 164B Αθήνα

Τηλ. 210-6412125

e-mail :

ikanitakis@gmail.com

ISSN: 1109 - 3668

Για συνδρομές: Εθνική Τράπεζα

της Ελλάδος 695/707130-29

στα ονόματα: Ντούζου Μαρία,

Κανιτάκη - Γιαννοπούλου Ειρήνη

#### ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

Πρόεδρος: Ρένα Κανιτάκη-

Γιαννοπούλου

Αντιδρος: Κώστας Δεμέτζος

Γεν. Γραμματέας: Σπύρος Γωνιωτάκης

Ταμίας: Μαρία Τουτουδάκη - Ντούζου

Μέλος: Στέλλα Μαράνου

Αναπληρωματικά μέλη:

Ελένη Νικολαΐδου

Γεωργία Κανιτάκη

Λίδα Παπαστεφανάκη

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική η περιληπτική, η κατά παράφραση η διασκευή απόδοση του περιεχομένου της Εφημερίδας με οποιοδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

### Συνδρομές και προσφορές εις μνήμη (σε ευρώ)

■ Αγγελίδης Θρασύβουλος και Σέτη	50
■ Βουκκκλήρη Αικατερίνη	50
■ Δεμέτζος Κωνσταντίνος (Χερσόνησος Ηρακλείου)	20
■ Κανιτάκη Ρένα, Γιάννης και Βερονίκη εις μνήμην Γιάννη Λουκάκη	50
■ Κορωνάκη-Κεφαλογιάννη Ελευθερία	100
■ Μαυρικάκης Μύρων εις μνήμην των γονέων του και της αδελφής του	300
■ Μενεγάκη - Παπαδοπούλου Μαρία	50
■ Μουσαίος Βασίλης	50
■ Πατσουλές Μάριος και Χριστίνα	50
■ Χατζηδάκης Δημήτρης εις μνήμην των γονέων του	100
■ Χριστοδούλου Γιώργος και Γεωργία	20
■ Χριστοπούλου - Βαρουξάκη Έφη	20

### ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ, όσοι επιθυμούν να αναγγέλλουν κοινωνικά γεγονότα στα «Φουρνιώτικα Νέα» ν' απευθυνθούν στην Πρόεδρο του Συλλόγου μας, και προκειμένου για τους κατοίκους του χωριού και τους διαμένοντες εν γένει στην Κρήτη στον κ. Νίκο Φουτουλάκη (τηλ.: 28410 23243).

## ΝΕΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ ΦΟΥΡΝΗΣ «Ο ΚΕΡΑΜΟΣ»

### Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καστελλιανών "ο Κέραμος" σας υπενθυμίζει:

Η ύπαρξη και η συνέχεια της πολιτιστικής δραστηριότητας του συλλόγου μας καθώς και η έκδοση της εφημερίδας στηρίζεται σε σας. Παρακαλούμε να προσφέρετε την συνδρομή σας στον υπ' αριθμ. 118/787479-03 τραπεζικό λογαριασμό της Εθνικής Τράπεζας.

Στείλτε μας τα κείμενα σας, τις φωτογραφίες ή οτιδήποτε θέλετε να δημοσιευθεί στα ΦΟΥΡΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ ( φύλλο του Καστελλίου) στο kastellifournis@gmail.com

Από το Δ.Σ.

## Η γιορτή της 28ης Οκτωβρίου στο Καστέλλι



Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας τελέστηκε δοξολογία στο Κεντρικό Ναό του Αγίου Ιωάννου και ακολούθησε τρισάγιο στο Ηρώο του χωριού στη Μπαμπακιά από τους ιερείς του χωριού μας, παρουσία όλων σχεδόν των κατοίκων του χωριού μας. Ακολούθησε κατάθεση στεφάνου, από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Διαμερισματος Καστελλίου, Νίκο Εμμ. Οικονομάκη. Δυστυχώς ούτε ένα μικρό παιδί. Τουλάχιστον, τιμήσαμε για μια ακόμη φορά τους ήρωες χωριανούς μας, των πολέμων 1912-1940. Αιώνια τους η μνήμη.

## Η Μεγάλη Στέρνα

(του Γεωργίου Τερεζάκη)

Έτος 1961. Η υδροδότηση του Καστελλίου μας γινόταν, για μεν το πόσιμο νερό από το πηγάδι του Κωνσταντάκη, της Μαλαχιάς ή από ιδιωτικές στέρνες στις αυλές και τα υπόγεια των σπιτιών και για λάτρα από ανοικτές στέρνες.

Πρόεδρος της Κοινότητας ο Νικόλαος Γ. Δρακωνάκης ή ο Νικολής του Παπά, όπως ήταν σε πολλούς γνωστός. Αποφάσισε το τότε Κοινοτικό Συμβούλιο να κατασκευαστεί μια μεγάλη καινούρια στέρνα, στα Νότια του χωριού και δίπλα από το πηγάδι της Ελένης Οικονομάκη, που είχε και αυτό πόσιμο νερό. Έργο δύσκολο, πολύχρονο και δαπανηρό για την εποχή του.

Το έργο ολοκληρώθηκε σε 2 περίπου χρόνια, με την προσωπική εργασία όλων των κατοίκων του χωριού με κοινοτικά μεροκάματα, 5-8 ανάλογα με την ηλικία των ανδρών. Όποιοι συμπλήρωναν την "υποχρέωσή" τους και συνέχιζαν αμειβόμενοι με το ποσό των 20 δραχμών την ημέρα. Ανοίχτηκε με τα χέρια η στέρνα, με διάμετρο 12m και βάθος επίσης 12m.

Στη μέση ανοίχτηκε πηγάδι μικρό με διάμετρο 5m, εκεί που βρέθηκε η φλέβα νερού. Η χωρητικότητά της ήταν περίπου 3.400m<sup>3</sup>. Όλη η στέρνα κτίστηκε με πέτρες, που τις κουβαλούσαν με τα ζώα και τα ζεμπιλί. Εκείνο που είναι αξιοθαύμαστο είναι ο τρούλος από μπετόν, με τον οποίο σκεπάστηκε η στέρνα και στηρίζεται αποκλειστικά στην περιμετρική βάση στα χείλη της. Αργότερα συνδέθηκε το υδραγωγείο στην Κεφάλα και το νερό μπήκε στα σπίτια με φυσική ροή. Πολύ αργότερα ανοίχτηκε η γεώτρηση στον Τριβαξώνα και η ύδρευση του χωριού γίνεται από τότε από εκεί. Η Καινούρια Στέρνα, έργο πρωτοποριακό και μεγαλόπνοο, δε χρησιμοποιείται για ύδρευση, αλλά για πόσιμα. Θεωρώ υπο-



χρέωση μου να αναφέρω μερικά ονόματα χωριανών που έδωσαν την ψυχή τους για το έργο.

Ο αείμνηστος Πρόεδρος Ν. Δρακωνάκης, ο Νικολής Μαγουλής (Φρατζολάς), ο Γιάννης Μαυρικάκης (Μαυρίκος), ο Γιάννης Οικονομάκης (Τσελινγκας), ο Δημήτρης Αμαργιωτάκης (Καλύβας), ο Κωστής Περοδασκαλάκης (Περοδάσκαλος), ο Εμμανουήλ Δρακωνάκης (Γιαγός), ο Νίκος Μαυροφόρος (Μπαμπάς), ο Νίκος Στάικος (Ζουμάκας). Αν ξεχάσα κάποιον, ας με συγχωρήσουν οι συγγενείς και φίλοι του.

Κατά τη διάρκεια της εκοκαφής της στέρνας βρέθηκαν αρκετά πήλινα αγγεία, προϊστορικής εποχής, τα οποία εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Έτσι επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι το Καστέλλι ήταν το αρχαιότερο χωριό στην Κρήτη. Αξίζει τον κόπο να την επισκεφθούμε. Δεν είναι μακριά από το χωριό.

## Λιομάζωμα στο Καστέλλι

Ελάχιστη η παραγωγή ελαιοκάπου φέτος, λόγω της ανομβρίας και της καταστροφής της ανθοφορίας από τους νοτιάδες και τις ζέστες.



### ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑΝΩΝ «Ο ΚΕΡΑΜΟΣ»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΝΙΝΑ  
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΚΟΥΜΠΑΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ  
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ  
ΤΑΜΙΑΣ: ΤΖΟΒΑΡΑ ΑΝΝΑ  
ΜΕΛΗ: ΙΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ  
ΑΜΑΡΙΩΤΑΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ  
ΑΜΑΡΙΩΤΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ  
ΑΝΑΠΛ.ΜΕΛΗ:  
ΚΟΝΤΟΥ ΣΟΦΙΑ  
ΣΤΑΪΚΟΥ ΕΛΕΝΗ  
ΤΖΟΒΑΡΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

### ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Ο Κώστας Πολίτης και η Βασιλεία (Βίκυ) Νικητάκη, κόρη του Δημήτρη Νικητάκη και της Αγγελικής Νικητάκη-Νάτα, απέκτησαν αγοράκι. Να τους ζήσει και καλή ανατροφή.

### ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

• Η Δέσποινα Δημητρίου Δατσέρη, κόρη του Δημητρίου Δατσέρη και της Σοφίας Οικονομάκη και πρώην μέλος του Δ.Σ. του Πολιτιστικού μας Συλλόγου, πέτυχε στον Πανελλήνιο Διαγωνισμό Συμβολαιογράφων. Θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

### ΘΑΝΑΤΟΙ

• Η Ευαγγελία Ιωάννου Αμαριωτάκη, τέως Επιθεωρήτρια Δημοτικής Εκπαίδευσης πέθανε στις 3-11-2016 και ετάφη στο Καστέλλι. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της.  
• Η Χρυσούλα Σιδηρά - Οικονομάκη, σύζυγος του Ιωάν-

## Αποκαιρτισμός στη

### ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΗ

«Ποια ψυχή να φεύγει και μυρίζει τόσο δυνατά ο αέρας;» έτσι το λέει ο ποιητής. Έτσι συμβαίνει και με το αναπάντεχο φευγικό της Χρυσούλας. Αυτό το άρωμα, άρωμα λεπτής ψυχής, σκόρπιζε πάντα η Χρυσούλα που πρόωρα κίνησε για το μεγάλο ταξίδι, χτυπημένη, λές, από Μοίρα που ζήλεψε τη φρόνιμη και δημιουργική ζωή της.

Γεννημένη στο Μεσολόγγι, στο Ιερό Αλωνάκι της ελληνικής ιστορίας, έσμιξε με την Κρήτη και το Καστέλλι Φουρνής στο πρόσωπο και την καρδιά του αγαπημένου της Γιάννη, φίλου και χωριανού μας.

Και έτσι όλοι εμείς στο χωριό μας, στη γειτονιά μας, στον Πολιτιστικό μας Σύλλογο- χρόνια- καλοκαίρια, Χριστουγεννα και ανυπόκριτο λόγο της, τη βαθιά ανθρώπινη και φιλική συναναστροφή της, την ειλικρινή ευλάβειά της στις εορτές και πανηγύρεις του χωριού μας, που το είχε κάνει δικό της.

Σαν να τη βλέπω τώρα, με την καλαισθητή πάντα εμφάνιση και το γαληνεμένο πρόσωπο του πιστού ανθρώπου, να ανάβει το κερί της στον Άι-Γιάννη τον Πρόδρομο, να προσκυνά με συντριβή τις ιερές εικόνες και να ίσταται ιεροπρεπώς.

Αυτά τα τελευταία- αλίμονο- χρόνια της αγαπητής Χρυσούλας έμελλε να ήταν χρόνια γεμάτα με χαρές από την πρόοδο των παιδιών της Νίκου και Κωστή, αλλά και χρόνια δοκιμασίας με την υγεία της, μέχρι την πρόσφατη πολύμηνη εγκατέρευση της και εγκατέρευση όλων μας για το πολυπόθητο θαύμα.

Η Χρυσούλα και ο Γιάννης, τρυφερός σύζυγος και άγρυπνος πάντα οφθαλμός και στήριγμά της, σήκωσαν μεγάλες αλήθειες ειδικά αυτούς τους τελευταίους δύσκολους μήνες, και εμείς μαζί τους, φίλοι και χωριανοί.

Χρυσούλα, όλοι εδώ από το Καστέλλι ατενίζουμε νοερά το όμορφο και ωραίο πρόσωπό σου, συντετριμμένοι, όσο κι αν προετοιμαζόμασταν, από το ανέλπιστο τούτο φευγικό σου, και σου ευχόμεσθε με δάκρυα στα μάτια καλό ταξίδι, κρατώντας στη μνήμη μας την αγαθή σου παρουσία από όλες τις αντάμωσες που μοιραστήκαμε μαζί σου στο χωριό.

Φίλε μας Γιάννη,

συμβαίνει, και ποιος ξέρει το γιατί «οι άνθρωποι που αγαπιούνται να'ναι κι εδώ κι εκεί» που λέει ο ποιητής, διότι δεν είναι -φαίνεται- μόνον ο θάνατος κραταιός μα κι αγάπη που τόσα χρόνια μοιραστήκατε και μοιράζεσαι με την αγαπημένη σου Χρυσούλα.

Τι να σου πούμε, που στομώνει ο λόγος μας, αφού δεν κουβεντιάζεται η φρίκη. Να έχεις και συ και τα ωραία σου παιδιά κι εγγόνια, και η ευρύτερη οικογένεια -αδέλφια, ξαδέλφια, ανήψια- τη δύναμη της αγάπης σας και της αγάπης της Χρυσούλας από τα Πέραν και τα Μέλλοντα, όπου ο Κύριος της ζωής και του θανάτου θα τη δεχτεί, αγγελική ψυχή στην Γέννησή Του.

Δημήτρης Ε. Περοδασκαλάκης

## ΨΗΦΙΣΜΑ για την απώλεια της Χρυσούλας

Συντετριμμένοι πληροφορηθήκαμε το θάνατο της αγαπητής συγχωριανής μας Χρυσούλας Σιδηρά - Οικονομάκη.

Ένας εξαιρετικός άνθρωπος, υπόδειγμα ήθους και αξιοπρέπειας, έφυγε από κοντά μας, αφήνοντας δυσαναπλήρωτο κενό ως μητέρα, σύζυγος, γιαγιά και θεία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συλλόγου «Ο Κέραμος» συνήλθε εκτάκτως σήμερα 5 Δεκεμβρίου 2016 και αποφάσισε ομόφωνα:

1. Να εκφράσει τα θερμά και ειλικρινή της συλλυπητήρια, στην οικογένεια της εκλιπούσας.
2. Να παραστούν η κ. Αναστασοπούλου Μαρία και η κ. ΤζοβάρΑ Άννα, εκ μέρους του Συλλόγου.
3. Να καταπεθεί στεφάνι στη σωρό της.
4. Να δημοσιευθεί το παρόν στην εφημερίδα «Φουρνιώτικα Νέα».

ΓΙΑ ΤΟ Δ.Σ

Η πρόεδρος

ΜΑΝΙΝΑ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

νη Οικονομάκη, συντ/χου Γυμνασάρχη και τέως προέδρου του Συλλόγου μας, από το Καστέλλι, πέθανε στις 2-12-2016 και ετάφη στην Αθήνα. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της

• Η Γαρυφαλλιά Νικητάκη πέθανε και ετάφη ανήμερα των Χριστουγέννων στο Καστέλλι. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της.

• Η Ελένη Λαβδάκη πέθανε και ετάφη στο Καστέλλι στις 27/12/2016. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της.

### ΛΩΠΡΕΕΣ

• Στη μνήμη Ευαγγελίας Ιωαν. Αμαριωτάκη, οι αδελφές Μαρία και Γαλάτεια Χατζηγιάννη κατέθεσαν 100 ευρώ, για τον Ι.Ν. Παναγίας Κεραπολίτισσας.

• Στη μνήμη Χρυσούλας Σιδηρά - Οικονομάκη προσέφεραν: Γιώργος Γ. Μαυροειδής 50 ευρώ, Νίκος Εμμ. Οικονομάκης 50 ευρώ, Μιχαήλ Κωστάκης 50 ευρώ, οικογένεια Δημητρίου Δατσέρη 50 ευρώ.

**Από τον χειμώνα 2012/13 και έκτοτε μερικές ημέρες κάθε χειμώνα, συνήθως τις νυκτερινές ώρες, η ατμόσφαιρα σε διάφορες περιοχές του λεκανοπεδίου της Αθήνας αποκτά μια θολερότητα και μια δυσάρεστη οσμή, συνήθως καμένου ξύλου και σπανιότερα απροσδιόριστη.**

Πρόκειται για την αιθαλομίχλη με κυρίαρχα συστατικά της ρύπου (σωματίδια, διοξίνες/φουράνια κ.ά.) εκπνεόμενους από εστίες καύσης στερεών καυσίμων (τζάκια, ξυλόσομπες κ.ά.). Από ακόμη παλιότερα, το φαινόμενο πλήττει και άλλα αστικά κέντρα της χώρας μας (Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Τρίπολη κ.ά.).

Η παρουσία της αιθαλομίχλης οφείλεται στην έντονη χρήση των πολύ ρυπογόνων εστιών καύσης στερεών καυσίμων λόγω της απαγορευτικής τιμής του πετρελαίου θέρμανσης για μεγάλο πλήθος νοικοκυριών της χώρας.

Για εισπρακτικούς λόγους και χωρίς να ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις στο περιβάλλον, στην ποιότητα ζωής των νοικοκυριών και στη δημόσια υγεία, το 2012 σχεδόν διπλασιάστηκε η τιμή του πετρελαίου θέρμανσης λόγω της κατά 450% αύξησης του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (ΕΦΚ) και της εξίσωσής του με αυτόν του πετρελαίου κίνησης, ενώ, λόγω της οικονομικής κρίσης, από το 2010 η αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών είχε υποδιπλασιαστεί.

Δυσμενείς συνθήκες, τοπογραφικές και μετεωρολογικές (χαμηλές θερμοκρασίες και υγρασία), και πολυπληθείς εστίες στερεών καυσίμων σε πυκνοκατοικημένα αστικά κέντρα της χώρας εντείνουν το φαινόμενο, ενώ η χρήση «επιλήψιμων» καυσίμων (πλαστικά, βαμμένα ξύλα, μελαμίνες κ.ά.) οξύνει περισσότερο το πρόβλημα.

## Αιθαλομίχλη: Ρύπανση του περιβάλλοντος και απειλή για τη δημόσια υγεία



Γράφει ο ΔΗΜ. ΧΑΤΖΗΧΑΚΗΣ  
δρ. Χημικός Μηχανικός  
(τηλ.: 210 8311558 κιν.: 6945920233  
e-mail: dhadjidakis@yahoo.com)



Το 2013 και το 2016, σε αντιπροσωπευτικά δείγματα 220 και 318 κατοίκων, αντίστοιχα, διεξαγάγαμε στο λεκανοπέδιο της Αθήνας δύο έρευνες κοινής γνώμης με συμπλήρωση ερωτηματολογίου σχετικά με το πόσο αισθητή έγινε η αιθαλομίχλη κατά τις χειμερινές περιόδους 2012/13 και 2015/16.

Από τις έρευνες προέκυψε ότι η αιθαλομίχλη δεν προκαλεί μόνον οπτική όχληση. Ανάλογα και με την ποιότητα των στερεών καυσίμων προκαλεί και άλλες οχλήσεις αμέσως αντιληπτές, αλλά και μακροχρόνιες. Τις προβληματικές ημέρες, δυσφορία, αναπνευστικά προβλήματα, τσούξιμο στα μάτια,

ακόμη και πονοκέφαλοι εύκολα συνδέονται με την αυξημένη παρουσία της αιθαλομίχλης, παράλληλα, όμως, βαριές, περιέργες ή και απροσδιόριστες οσμές στον αέρα συνδέονται με «επιλήψιμα» καύσιμα και υποκρύπτουν σοβαρότατες επιπτώσεις στη δημόσια υγεία, ακόμη και πρόκληση καρκίνου σε βάθος χρόνου.

Σύμφωνα με τις έρευνες, η αιθαλομίχλη έγινε αισθητή (ποικίλλουσα οσμή από «απροσδιόριστη» έως «καμένου ξύλου») από το 80% των δειγμάτων, αλλά, σύμφωνα με την έρευνα του 2016, στις πιο εύπορες περιοχές (βόρεια και ανατολική) του λεκανοπεδίου λόγω της χρήσης καλύτερης ποιότητας ξύλου, αναφέρθηκαν οχλήσεις μόνο από το 15% του δείγματος, ενώ στη λιγότερο εύπορη δυτική περιοχή, λόγω της χειρότερης ποιότητας των καυσίμων, αναφέρθηκαν οχλήσεις από το 47% του δείγματος.

Συμπερασματικά, για τη θέρμανση των νοικοκυριών θα πρέπει να περιορίζεται, κατά το δυνατόν, η χρήση στερεών καυσίμων, ιδίως στα αστικά κέντρα της χώρας, όπου η απειλή για τη δημόσια υγεία είναι υπαρκτή. Πρόπερσι, ο ΕΦΚ του πετρελαίου μειώθηκε κατά 30%. Λόγω και των ευνοϊκών μετεωρολογικών συνθηκών το πρόβλημα στο λεκανοπέδιο περιορίστηκε.

Η φετινή, κατά 20%, αύξηση του ΕΦΚ θα οδηγήσει σε συρρίκνωση των δημοσίων εσόδων με παράλληλη αύξηση της χρήσης στερεών καυσίμων. Η εμπειρία των περιόδων 2012/13 και 2013/14 με τη μείωση της κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης κατά 65-70% σε επίπεδο χώρας και των δημοσίων εσόδων κατά πλέον των 250 εκατομμυρίων ευρώ, αντί της προσδοκώμενης αύξησης κατά 500 εκατομμύρια, κακώς αγνοήθηκε.

## Η ΕΔΡΑ ΤΗΣ

### «ΙΕΡΑΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΠΕΤΡΑΣ»

Επειδή έχουν γραφεί κατά καιρούς αρκετές ανακρίβειες σχετικά με την «Επισκοπή Πέτρας», θεωρούμε σκόπιμο να γράψουμε λίγα πράγματα.

Κατ' αρχήν το όνομα, μάλλον η επωνυμία της Επισκοπής ως «ΠΕΤΡΑΣ» δεν ξέρουμε ούτε είναι εξακριβωμένο από πού προέρχεται.

Μερικοί υποστηρίζουν ότι προήλθε από την τοποθεσία «Κουφή Πέτρα» όπου και σήμερα λειτουργεί Γυναίκα Μονή, άλλοι δε ότι στην Επισκοπή αυτή υπαγόταν και εκείνη της περιοχής Ιεράπετρας Σητείας και όταν χωρίστηκαν (Διχοτόμηση τη χαρακτηρίζει ο Ξανθουδίδης) το μεν «ΙΕΡΑΣ» (από το ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ) παρέμεινε στην (ίσως νέα) υπό ίδρυση Επισκοπή στην οποία προστέθηκε και το Σητείας και έγινε **Ιεράς & Σητείας** (όπως είναι και σήμερα), το δε υπόλοιπο, (πάλι από τη λέξη ΙΕΡΑΠΕΤΡΑ) παρέμεινε στην ήδη υπάρχουσα Επισκοπή που είχε έδρα το Επάνω Χωριό Φουρνής (ή το Αρέτι, δεν έχει σημασία στην προκειμένη περίπτωση της ονομασίας).

Δεν είναι όμως γνωστό πότε έγινε αυτός ο διαχωρισμός των Επισκοπών.

Επίσης πρέπει να αναφέρομε ότι κάποιοι άλλοι λένε πως έδρα της Επισκοπής ήταν το Αρέτι ενώ τα κτίρια του Επάνω Χωριού της Φουρνής ήταν η θερινή διαμονή των Επισκόπων.

Κατά τη γνώμη μας θα πρέπει να συνέβαινε το αντίθετο. Πρώτα γιατί σαν θερινή διαμονή χρησιμοποιούνται πάντοτε περιοχές μεγάλου υψομέτρου (όπως το Αρέτι σε σύγκριση με τη Φουρνή που έχουν υψομετρική διαφορά 300 περίπου μέτρα).

Δεύτερο γιατί η Φουρνή ήταν πολύ κεντρικό μέρος (έδρα και του Τούρκου Πασά), το μοναδικό πέρασμα επικοινωνίας του σημαντικούτατου και πολυάριθμου Φρουριού Σπιναλόγκας.

Τρίτο διότι η Φουρνή βρισκόταν πλησιέστερο προς τα υπόλοιπα μέρη, εκκλησίες, ενορίες, μοναστήρια, παπάδες της όλης Επισκοπής που ήταν η δικούσα αρχή.

Τέταρτο γιατί η Φουρνή ήταν το Οδικό Κέντρο επικοινωνίας με όλο τον κόσμο, ενώ στο Αρέτι δεν υπήρχε, την εποχή εκείνη ούτε μονοπάτι επικοινωνίας των Δεσποτάδων με τους υφισταμένους/συνεργάτες των ιερωμένων και μη.

Πέμπτο το Αρέτι ήταν πολύ μακριά (με τις τότε οδικές συνθήκες επικοινωνίας) σε αντίθεση με τη Φουρνή, από τις μακρινές περιοχές που υπαγόταν στην Επισκοπή Πέτρας (Κάτω Μεραμπελλο, Οροπέδιο Λασιθίου, Βιάνου κλπ.) για επίβλεψη, καθοδήγηση και παρακολούθηση του όλου Χριστιανικού θρησκευτικού γίνεσθαι σε ιερωμένους και απλούς ορθοδόξους σε καιρούς που οι κατακτητές ήθελαν να επιβάλουν στους ντόπιους Έλληνες κατοίκους δια πυρός και μαχαίρας τη δική τους θρησκεία τον Καθολικισμό και Ισλαμισμό.

Εκτο γιατί τα Επισκοπικά Ενετικά κτίρια του Επάνω Χωριού φαίνεται να είναι αρχαιότερα

## ΙΕΡΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗ «ΠΕΤΡΑΣ», ΕΠΑΝΩ ΧΩΡΙΟ ΦΟΥΡΝΗΣ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΙΡΑΤΣΙΝΗ

Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΑΝΑΤΟΛΗ» στις 8 και 9 Ιανουαρίου 2009

εκείνων του Αρετίου, δηλαδή του 1570.

Και αν για την ονομασία δεν γνωρίζουμε πόθεν προήλθε, για την έδρα της Επισκοπής είναι δεδομένο ότι πριν το 1867 (όταν η έδρα μεταφέρθηκε στη Νεάπολη) και προς τα παλαιότερα (μέχρι το 1688 γραπτώς αποδεδειγμένο από τα ονόματα των υπηρετησάντων Δεσποτάδων) η έδρα ήταν στο Επάνω Χωριό της Φουρνής.

Μπορεί όμως και παλαιότερα πριν το 1688 να είχε ιδρυθεί η Επισκοπή Πέτρας, δηλαδή από την εποχή που οι Ενετοί βλέποντας τον τουρκικό κίνδυνο να πλησιάζει και σκοπεύοντες στην υποστηρίξη και βοήθεια του ντόπιου πληθυσμού εναντίον των ερχομένων Τούρκων, επέτρεψαν τη λειτουργία Μοναστηριών και απέδωσαν πάλι στους Ορθοδόξους τις Επισκοπές που είχαν κατασχεσει, καταλάβει οι Καθολικοί Δεσποτάδες που είχαν φέρει από την Ιταλία.

Έχει γραφεί από ΕΙΔΙΚΟΥΣ ότι η έδρα της Επισκοπής Πέτρας ήταν το Μοναστήρι του Αρετίου και ότι το Δεσπότη Ιωακείμ Κλώντζα τον σκότωσαν οι Τούρκοι στο... Αρέτι!!! (βλέπε «ΚΡΗΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» Έκδοση 1988 από το Σύνδεσμο Τοπικών Ενώσεων Δήμων Κοινοτήτων Κρήτης, (ΣΤΕΔΚΚ) τομος Δεύτερος σελίς 369 σειρά 7.

Το σχετικό άρθρο γράφει ο πανεπιστημιακός καθηγητής Βυζαντινής λογοτεχνίας Θεοχάρης Δετοράκης ο οποίος επαναλαμβάνει το ίδιο και στο βιβλίο του «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ» έκδοση 1990, σελίδα 324 σειρά 14.

Επίσης και ο Στέργιος Σπανάκης στο βιβλίο του «ΚΡΗΤΗ» Α' τομος σελίδα 142 σειρά 9, έχει ίδιες ανακρίβειες.

Για το δολοφονηθέντα Ιωακείμ το 1821 εμείς προσωπικά έχουμε, εκτός τους ιστορικούς συγγραφείς, και έγκυρη προσωπική γνώση, όπως γράφουμε και στο βιβλίο μας «ΜΕΡΑΜΠΕΛΛΟ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ» σελίδα 272 και εξής και στη σελίδα 363 όπου γράφουμε :

«...και θυμούμαι τη γιαγιά μου να λέει ότι αν και τον είχε ειδοποιήσει ο ίδιος ο Αγός (το Δεσπότη) να πάει στο Κονάκι του για να γλυτώσει από τους Τούρκους που έρχονταν από το Χουμεριάκο και θα ήταν ασφαλής δηλώνοντας έτσι «Ράϊ» (υποταγή), ο Ιωακείμ δεν πρόλαβε γιατί ήταν ηλικιωμένος και δεν μπορούσε να περπατά γρήγορα και ακριβώς όταν βρισκόταν λίγα ακόμη μέτρα απέναντι από το Κονάκι τον πυροβόλησαν οι Τούρκοι που εντωμεταξύ είχαν πλησιάσει».

Η γιαγιά πέθανε το 1943 περίπου 100 ετών που θα πει ότι είχε γεννηθεί γύρω στα 1840 και είναι εύλογο να θυμόταν τα νωπά και σπουδαία για τη μικρή κοινωνία του χωριού

σημαντικά γεγονότα όπως ήταν ο θάνατος ενός Επισκόπου, τρομερό γεγονός το οποίο ασφαλώς συζητούσαν πολλά χρόνια σε όλο το χωριό (και όχι μόνο) και είχαν συμβεί μόλις πρόσφατα, πριν από 2030 χρόνια και ζούσαν οι ίδιοι το 1821 τον καιρό της δολοφονίας.

### ΔΕΣΠΟΤΙΚΟ ΕΠΑΝΩ ΧΩΡΙΟΥ ΦΟΥΡΝΗΣ

Όπως ελέγχθη για την Επισκοπή «ΠΕΤΡΑΣ» δεν έχουμε ακριβή χρονολογικά στοιχεία της ίδρυσης της (παλαιότερα δηλαδή από το 1688) παρά μόνο την αναφορά του J. Meursius από τις "Νεαράς", του αυτοκράτορα Λέοντος Σοφού (886912 μ.Χ) όπου γράφοντας για τις Επισκοπές της Κρήτης, αναφέρει και την Επισκοπή «ΠΕΤΡΑΣ».



Το Υπέρθυρο στην είσοδο της τραπεζαρίας του νέου υποσυγκροτήματος (ιδιοκτησίας Ραπτοπουλαίων) με την ημερομηνία ανεγέρσεως 1786

Η έδρα της Επισκοπής «ΠΕΤΡΑΣ», όπως είναι γνωστό, βρισκόταν από τα χρόνια της Ενετοκρατίας στο Επάνω Χωριό της Φουρνής.

Το Δεσποτικό τούτο αποτελούνταν από ολόκληρο συγκρότημα κτιρίων τα οποία όπως βλέπουμε είναι κτίσματα δύο διαφορετικών εποχών, της Ενετικής και της Τουρκοκρατίας (1786).

Ακριβή ημερομηνία της εγκαταστάσεως και λειτουργίας της Επισκοπής και των Δεσποτάδων σε τούτα τα κτίρια δεν γνωρίζουμε και τα μόνα στοιχεία που υπάρχουν είναι τα συμβόλαια της Μονής Αρετίου, τα ονόματα των Δεσποτάδων που έζησαν σε αυτά τα κτίρια και δύο εγχάρακτες ημερομηνίες σε πέτρες του θυρώματος του συγκροτήματος. Ούτε γνωρίζουμε αν η Επισκοπή Πέτρας είχε εγκατασταθεί κατά τη Δεύτερη Βυζαντινή Περίο-

δο (δηλαδή πριν τους Ενετούς) αφού δεν θα υπήρχαν τα κτίρια που είναι Βενετσιάνικα και φυσικά ούτε η Μονή Αρετίου υπήρχε (ιδρύθηκε 1570).

Με αρκετή ακρίβεια όμως μπορούμε να πούμε ότι στο νότιο μέρος του όλου συγκροτήματος (ιδιοκτησίας Κλωντζάκηδων) οι Δεσποτάδες εγκαταστάθηκαν προφανώς μετά τη φυγή των Ενετών 1669 δεδομένου ότι οι νέοι Τούρκοι κατακτητές είχαν δώσει κάποια θρησκευτική ελευθερία στους Έλληνες.



Το σωζόμενο μέχρι και τις μέρες μας (2008) Βενετσιάνικο παράθυρο στην ανατολική πλευρά του ανωγείου δωματίου υπερέθεν των ΚΑΜΑΡΩΝ.

Αυτά τα κτίρια διακρίνονται σε δύο μέρη. Το ένα είναι Ενετικό στη νότια πλευρά (Κλωντζάκηδων) και το άλλο στη βόρεια (Ραπτοπουλαίων) πέραν από τις Καμάρες.

Αυτά τα δεύτερα είναι πολύ μεταγενέστερα όπως δείχνει η εγχάρακτη επιγραφή ημερομηνία 1786 στο υπέρθυρο της βορινής κυρίας εισόδου του κεντρικού κτιρίου το οποίο χρησιμοποιούσαν σαν χώρο υποδοχής και τραπεζαρία. Οι «Καμάρες» αυτές καθ' αυτές θα πρέπει να οικοδομήθηκαν μαζί

Οι «Καμάρες» αυτές καθ' αυτές θα πρέπει να οικοδομήθηκαν μαζί με τα κτίρια της Ενετικής Εποχής, πράγμα που κατοχυρώνεται και οδεικνύεται από το Βενετσιάνικο παράθυρο στην ανατολική πλευρά του ανωγείου

Μια εγχάρακτη ημερομηνία 1849 που βρίσκεται σε πελεκί μικρής πόρτας στο βορεινό τοίχο των Καμαρών (ιδιοκτησία κληρονόμων Δρακωνάκη νυν Φανουριάκη) δεν πρέπει να έχει σχέση με το αρχικό κτίσιμο του συγκροτήματος διότι ήδη γνωρίζουμε ότι από το 1688 κατοικούσαν εκεί οι Δεσποτάδες (Ραφαήλ, Αθανάσιος, Ζαχαρίας, Γεράσιμος, Μελατίσιος 1734, Ραπτόπουλος, Ιωακείμ Κλώντζα 1821 κλπ. Αφού λοιπόν ο Ιωακείμ καθόταν εκεί το 1821 δεν είναι δυνατόν να κτίστηκαν τα κτίρια το 1849 που χάραξε κάποιος.

Μάλλον χαράχθηκε πρόχειρα και ανεπίσημα και όχι καλλιγραφικά όπως είναι εκείνη του 1786.

Ίσως να χαράχθηκε από κάποιο μετέπειτα αγοραστή.

## ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

## ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΜΕ ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Την Κυριακή 20 Νοεμβρίου 2016 τα μέλη αλλά και οι φίλοι του συλλόγου μας, επισκεφθήκαμε το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών. Η επίσκεψη αυτή εντάσσεται στις δραστηριότητες του Συλλόγου μας για επισκέψεις σε χώρους πολιτισμού της Αθήνας αλλά και εκτός Αθηνών. Ο Σύλλογός μας, με βασικό στόχο την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη επαφή των μελών του αλλά και με την παρουσία πολλών φίλων της Φορνής, προσπαθεί να πραγματοποιήσει συναντήσεις οι οποίες να έχουν επιμορφωτικό χαρακτήρα, με επισκέψεις σε μουσεία, σε θεατρικές παραστάσεις αλλά και εκδρομές σε περιοχές όπου κάποιος δύσκολα θα επισκεπτόταν, αν δεν υπήρχε το κίνητρο της παρέας και της ομαδικότητας.



Στιγμιότυπο στην είσοδο του Μουσείου

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι η συμμετοχή των μελών του συλλόγου μας δεν είναι πάντα ικανοποιητική. Στόχος μας είναι να προσελκύσουμε τους νέους να συμμετέχουν σε αυτές τις δραστηριότητες. Θα πρέπει να τους τονίζουμε την ανάγκη διατήρησης της ιστορικής μνήμης και παράδοσης του τόπου μας, διότι μέσα από αυτή μπορούμε να αντλούμε αξίες και αρχές οι οποίες να αποτελούν ασπίδα προστασίας σε δύσκολες επαγγελματικές αλλά και προσωπικές στιγμές. Η διαχρονική προσπάθεια όλων μας να διατηρήσουμε τον σύλλογο μας, να τον ενδυναμώσουμε και να τον υποστηρίξουμε σε κάθε προσπάθεια που δεν είναι θέμα συγκυριών αλλά αποφάσεων προσωπικών. Θα ήθελα να αναφέρω, πριν περάσω στο θέμα της επίσκεψης στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, ότι η συμμετοχή των φίλων της Φορνής στις εκδηλώσεις αυτές είναι σημαντική και τις περισσότερες φορές μεγάλη.

Το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών (<http://www.namuseum.gr/visiting/index-gr.html>) είναι το μεγαλύτερο στην Ελλάδα και θεωρείται από τα μεγαλύτερα στον κόσμο. Στεγάζεται σε νεοκλασικό κτήριο του 19ου αιώνα σε σχέδια του L. Lange και τελική διαμόρφωση του Ernst Ziller. Αρχικά προοριζόταν να φιλοξενήσει τα ευρήματα από τις ανασκαφές στην Αττική οι οποίες έγιναν κυρίως τον 19ο αιώνα, αλλά τελικά δέχθηκε και συλλογές και ευρήματα από ολόκληρη την Ελλάδα. Περιλαμβάνει περισσότερα από 11.000 εκθέματα από την Ελλάδα από την προϊστορική μέχρι την ύστερη αρχαιότητα. Το πανόραμα αυτό των εκθεμάτων προσφέρει στον επισκέπτη μια σημαντική εικόνα του αρχαίου Ελληνικού πολιτισμού και αποτελεί κόσμημα όχι μόνο ως κτήριο αλλά και ως περιεχόμενο, για την Ελλάδα.

Το να επισκεφθεί κάποιος σε μια μόνο επίσκεψη όλα τα εκθέματα και τις συλλογές, είναι εξαιρετικά δύσκολο.

Βασικός στόχος της επίσκεψης ήταν η ξενάγηση στην περιοδική έκθεση «Οδύσσειες», που εγκαινιάστηκε στις 3 Οκτωβρίου 2016 από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και αποτελεί την κορυφαία επετειακή εκδήλωση του εορτασμού των 150 χρόνων από την θεμελίωση του Μουσείου. Η έκθεση αυτή στην οποία μας ξενάγησε η εξαιρετική ξενάγος μας κα Λίλυ Βουρδουμπάκη, επιχειρεί να ανιστορήσει το περιπετειώδες ταξίδι του ανθρώπου στον χρόνο μέσα από ένα αφαιρετικό και συμβολικό πρίσμα εμπνευσμένο από την Οδύσσεια. Χωρίς να αναδιηγείται το μυθολογικό έπος του Ομήρου, η έκθεση εμπνέεται από τον αρχαιολογικό χαρακτήρα του Οδύσειου και αφηγείται, μέσα από εμβληματικά αλλά και λιγότερο γνωστά έργα του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, το μακρύ χρονικό του δοκιμαζόμενου ανθρώπου, τον αδιάκοπο αγώνα του να τιθασφύσει το περιβάλλον, να γνωρίσει νέους τόπους, να πλουτίσει τους ορίζοντες του, να δημιουργήσει πολιτείες ευνομούμενες και να αντιπαλέψει τη φθαρτότητα της

ύπαρξης του με τη βοήθεια του έρωτα και της δημιουργικής πράξης.

Εκατόν ογδόντα τέσσερα έργα από τη μόνιμη έκθεση και τις αποθήκες των Συλλογών του Μουσείου και έξι δάνεια, τρία από το Επιγραφικό Μουσείο και τρία από το Μουσείο Ακροπόλεως, παρουσιάζονται σε μια γοητευτική αλληλουχία πολιτισμικών διαστρωματώσεων, επιτρέποντας στον επισκέπτη της έκθεσης να διακρίνει διαφοροποιήσεις και μεταβολές και παράλληλα να ανιχνεύσει τα στοιχεία που ενυπάρχουν και παραμένουν αναλλοίωτα στον χρόνο, συνιστώντας το κοινό αποτύπωμα του ανθρώπου στους αιώνες, στις εποχές, στους πολιτισμούς.

Την ερμηνευτική προσέγγιση των έργων ενισχύει ο γεμάτος συμβολισμούς λόγος των κορυφαίων νεοελλήνων ποιητών Κ. Π. Καβάφη, Γ. Σεφέρη, Ο. Ελύτη και Γ. Ρίτσου, δημιουργώντας γέφυρες με τη σημερινή εποχή μέσω της σύγχρονης ποιητικής γλώσσας. Οι οπτικοακουστικές και ψηφιακές εφαρμογές της έκθεσης υπογραμμίζουν διακριτικά αυτές τις συνδέσεις.

Τρεις θεματικοί άξονες συναρθρώνουν την εκθεσιακή αφήγηση:

**ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ** παρουσιάζει τεκμήρια της αδιάκοπης αναζήτησης του ανθρώπου για πρώτες ύλες, γνώσεις και ιδέες. Το πολυποικίλο φορτίο ενός νεορού πλοίου και οι μύθοι που συνόδευαν τα θαλάσσια ταξίδια των αρχαίων δημιουργούν ένα υπαινικτικό περιβάλλον περιπέτειας και γνώσης.

Οι **ΙΘΑΚΕΣ** είναι εμπνευσμένες από τον νόστο του Οδυσσέα και αφιερώνονται στις πατρίδες όλων των ανθρώπων. Οικουμενικές ιδέες και έννοιες σηματοδοτούνται με έργα που αποτυπώνουν τη συλλογική προσπάθεια των κοινωνιών για ανάπτυξη και ευημερία, αλλά και την αναγκαιότητα της ανθρώπινης ύπαρξης να υπερβεί τη φθαρτότητά της.

Στην **ΕΞΟΔΟ** έργα συμβολικά υποδηλώνουν τα ανώτερα επιτεύγματα του ανθρώπινου πνεύματος καλώντας τον καθένα από εμάς να παραλάβει τη σκυτάλη της δημιουργίας.

Οι μόνιμες συλλογές που υπάρχουν στο μουσείο είναι: **Συλλο-**



Στην αίθουσα της Αιγυπτιακής Συλλογής

γή Προϊστορικών Αρχαιοτήτων, Συλλογή Έργων Γλυπτικής, Συλλογή Αγγείων και Μικροτεχνίας, η Συλλογή Σταθάτου, η Συλλογή Έργων Μεταλλοτεχνίας και τέλος η μοναδική για την

Γράφει ο Καθηγνής

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΔΕΜΕΤΖΟΣ



Ελλάδα Συλλογή Αιγυπτιακών και Ανατολικών Αρχαιοτήτων.

Εμείς, στη συνέχεια, επισκεφθήκαμε, κατόπιν επιλογής με την βοήθεια της ξενάγου μας, μία από τις πέντε μεγάλες μόνιμες συλλογές, την **Αιγυπτιακή Συλλογή** η οποία κατέχει σημαντική θέση παγκοσμίως λόγω του πλούτου, της ποιότητας και της σπανιότητας των αντικειμένων της και περιλαμβάνει έργα τέχνης από την προδυναστική περίοδο (5000 π.Χ.) έως και τους χρόνους της ρωμαϊκής κατάκτησης. Τον πυρήνα της Συλλογής αποτελούν οι



Η συνενόηση

μεγάλες δωρεές δύο φιλότεχνων ομογενών από την Αίγυπτο, του Ιωάννη Δημητρίου και του Αλέξανδρου Ρόστοβιτς, που δωρήθηκαν στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο το 1880 και το 1904 αντίστοιχα.

Η Συλλογή εμπλουτίστηκε από τις δωρεές της Ελληνικής Αρχαιολογικής Εταιρείας το 1894, της Αιγυπτιακής κυβέρνησης το 1893, άλλες μεμονωμένες μικρότερες δωρεές, καθώς και αντικείμενα προερχόμενα από ανασκαφές στον Ελλαδικό χώρο.

Τις αίθουσες της Αιγυπτιακής Συλλογής άνοιξαν οι φύλακες ειδικά για εμάς, κατόπιν συνενόησης με την ξενάγου μας διότι εκείνη την ημέρα δεν ήταν ανοικτή στο κοινό και έτσι ξεναγηθήκαμε και θαυμάσαμε τα ευρήματα του Αιγυπτιακού πολιτισμού.

Επίσης επισκεφτήκαμε μερικώς και την **Συλλογή Έργων Μεταλλοτεχνίας** που αποτελείται από πλούσια συλλογή χάλκινων προτύπων τα οποία απεικονίζουν ανδρικά και γυναικεία ειδώλια, μυθολογικά ή και φαναταστικά όντα. Επίσης αγγεία, σκεύη και όπλα καθώς και τα ευρήματα του ναυαγίου των Αντικυθίων με τον παγκοσμίως γνωστό μηχανισμό, του 1ου π.χ αιώνα για αστρονομικούς υπολογισμούς, αποτελούν σημαντικά εκθέματα για τον επισκέπτη. Η γνώση την οποία αποκτά ο επισκέπτης σχετίζεται και με την ανάπτυξη της αρχαίας μεταλλοτεχνίας αλλά και την καθημερινότητα των ανθρώπων μέσα από τα έθιμα και τα ήθη τους, τις θρησκευτικές δοξασίες και αντιλήψεις τους στην περίοδο από τους γεωμετρικούς έως και τους ρωμαϊκούς χρόνους.

Ο χρόνος παραμονής στο μουσείο ήταν περιορισμένος αλλά πολύ ικανοποιητικός για να μας δώσει την εικόνα του πολιτισμού μας που όλοι μας γνωρίζουμε, αλλά θα πρέπει και να επισκεπτομαστε τα εξαιρετικά μας μουσεία. Η ξενάγηση ήταν εξαιρετική και πλήθος ερωτήσεων και διευκρινήσεων προς την ξενάγου μας, η οποία απαντούσε, κράτησαν το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων και πρόσφεραν γνώση αλλά και ικανοποίηση για την πολιτιστική μας κληρονομιά. Ήταν μια μοναδική εμπειρία.

Και βεβαίως μετά από την προσπάθεια όλων μας μέσα στο μουσείο, χρειαζόμαστε και την συζήτηση αλλά και την χαλάρωση. Η θαυμάσια ταβέρνα στην περιοχή του Πεδίου του Άρεως, μας πρόσφερε εδέσματα, κρασί αλλά και συζήτηση για μερικά ακόμα ώρες.

Μακάρι, στην επόμενη εκδήλωσή μας, να είμαστε ακόμα περισσότεροι και αποφασισμένοι να συνεχίσουμε να διατηρούμε την ανθρώπινη σχέση που μας προσφέρει ο σύλλογός μας.

Συμπληρώθηκε αυτές τις ημέρες ένας χρόνος από την Κοίμηση του αοιδίμου ποιμενάρχη μας Κυρού **ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ**, του Δεσπότη της καρδιάς μας. Το πλήθος των άρθρων και των ομιλιών που δημοσιεύθηκαν πιστοποιούν τη προσωπικότητα και δηλώνουν την μεγάλη απώλεια.

Ο Μητροπολίτης Νεκτάριος στη Αρχιερατική διακονία του δεν επιθυμούσε επαίνους και λιβανωτούς και όσες φορές επιχειρούσαμε να τους επιδαψιλεύσουμε η απάντηση ήταν πάντα ίδια: «Δεν είναι αυτά για τους μοναχούς. Τίποτα για μένα, όλα για την Εκκλησία».

Ο αοιδίμος Γέροντας ήταν «στύλος φωτεινής αρετών», είχε τα «χαρίσματα τα κρείττονα», συγκέντρωνε στο πρόσωπό του όλα όσα αναφέρει ο Απόστολος Παύλος στην προς την Τίτον επιστολή του για τον επίσκοπο, γαλουγήθηκε από παιδί υπό τον Ωμοφόριον του του Αρχιεπισκόπου Κυρού Ευγενίου αλλά επολλαπλασίως το δοθέν του τάλαντον, ο Χρυσοστομικός λόγος, του ήταν συνεπής προς την βιοτή του. «Δεν ακούει ο κόσμος τί λέμε, αλλά παρακολουθεί τι κάνουμε».

Ζούσε Μοναχός εν κοσμή, οι τοίχοι του γραφείου του και του κελιού του γυάλινοι. Δεν του

## Μνήμη Αρχιερέως Κυρού Νεκταρίου

άρεσαν οι κοσμικότητες και οι επιδείξεις, δεν ήθελε να προκαλεί κανένα. «Μοναχός θα ξαναγίνωμαι. Δεσπότης όχι».

Αλλά αυτό που χαρακτήριζε πάνω από όλα τον Μεγάλο Απόντα ήταν η αγάπη του και η διάθεσή του να εκδραπανηθεί για χάρη των ανθρώπων χωρίς να ζητά ανταπόδοση.

Ήταν μακρόθυμος ακόμα και με αυτούς που τον είχαν αδικήσει ή συκοφαντήσει.

Αυτή την χαρισματική προσωπικότητα είχε την ευλογία η κατά Πέτρον και Χερρονήσου εκκλησία να έχει ηγούμενο επί εικοσιπέντε συναπτά έτη.

Η ηγουμενία του άφησε ανεξίτηλα τα σημάδια της σε κάθε σημείο των επαρχιών της Μητροπόλεως του αλλά κύρια τα άφησε στις ζωές μας και βαθιά στην καρδιά μας.

Για τον Μητροπολίτη Νεκτάριο δεν υπήρχε «βασιλεύς ή στρατιώτης» πλούσιος ή πέννης, δίκαιος ή αμαρτωλός, χριστιανός ή άλλου δόγματος, επιδαψίλευε την παραμυθία του την αγάπη και την ευλογία του σε όλους τους

ανθρώπους της πολυπολιτισμικής επαρχίας του γιατί ο ίδιος ήταν **ΑΝΘΡΩΠΟΣ** με γράμμα-τα κεφαλαία. Άνθρωπος Θεού.

Παρακολουθούσαμε με υπερηφάνεια τα βήματά του, τον βλέπαμε να γίνεται παλιός, να αθροίζει την εμπειρία των χρόνων, την διάκριση των γερόντων της Εκκλησίας, να λαμβάνει την οσιακή του μορφή και προσβλέπαμε στην συνοδοιπορία του για τα επερχόμενα, ιδιαίτερα τους δύσκολους καιρούς που περνούμε.

Αλλά ξαφνικά μάθαμε ότι ξεκινούσε ο Γολγοθάς του, πορεία που ακολούθησε με αξιοπρέπεια, υπομονή και πίστη. Φωτεινό παράδειγμα για όλους μας. «Μην στεναχωριέστε· καλά είμαι, είμαι πιο κοντά παρά ποτέ στον Χριστό».

Και στις 15 Οκτωβρίου «Ηρπάγη, αρεστή γαρ ην Κυρίω η ψυχή αυτού δια τούτο έσπευσεν εκ μέσου πονηρίας. Τελειωθείς εν ολίγω επλήρωσε χρόνους. Όσο και αν μας παρηγορούν τα λόγια του σοφού Σολομώντα ο πατέρας Νεκτάριος μας λείπει.

Μας λείπει το χαμόγελό του, η παραμυθία του στις λύπες μας, οι ευχές του στις επιτυχίες μας, οι συμβουλές του στις δυσκολίες μας, μας λείπει η συναναστροφή και η συζήτηση μαζί του, ο Χρυσοστομικός λόγος του, η μεγαλοπρέπεια του στις χοροστασίες του, αλλά πάνω απ' όλα μας λείπει η αγάπη με την οποία μας περιέβαλε.

Η Εκκλησία της Κρήτης, και όχι μόνο, έχασε τον τελευταίο χρόνο δύο από τους ακρογωνιαίους λίθους της με την ξαφνική εκδημία του μακαριστού Μητροπολίτη κυρού Ευγενίου.

Εύχομαι με την ευκαιρία αυτού, του σημειώματος στον νέο μας ποιμενάρχη κ. Γεράσιμο και τον νεοεκλεγέντα αγαπητό μου πατέρα Κύριλλο, να υπερκαλύψουν το κενό των μακαριστών προκατόχων τους, να έχουν μακρότητα ημερών και καλλίκαρπη Αρχιερατική Διακονία.

Αυτές οι σκέψεις, δεν είχαν σκοπό να περιγράψουν την προσωπικότητα του αοιδίμου Ποιμενάρχη, πώς θα μπορούσα άλλωστε, αλλά να εκφράσουν ελάχιστο δείγμα ευγνωμοσύνης για ό,τι μας προσέφερε. Να έχομε την ευχή του.

ΛΑΜΠΗΣ ΦΑΝΟΥΡΙΑΚΗΣ

ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΡΑΤΣΙΝΗ

## ΠΕΤΡΙΝΑ ΧΡΟΝΙΑ 1939-1952

Ιστορικές Αναμνήσεις με επιλεκτικά κομμάτια από το βιβλίο

## «ΜΕΡΑΜΠΕΛΛΟ: ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ» και όχι μόνο

«Ανεστορούμαι και γράφω  
Όντε δα σ' ανεστορηθώ  
κι' όντε δα σε λογιάσω  
μού' ρχεται να κουζουλαθώ  
και τα βουνά να πιάσω...»

(Συνέχεια από το φύλλο 86)

Η Φουρνιά εξακολουθεί να ζει ήσυχα χωρίς κατακτητές. Μόνο μερικές ενοχλήσεις από στρατιώτες από τη Νεάπολη που έρχονται να κλέψουν καμιά κότα, σταφύλια, αυγά, φρούτα.

Παραμονές Χριστουγέννων του 1941 ένα βράδυ κατά τις οκτώ η ώρα ακούγεται βόρυβος αυτοκινήτων και οι κάτοικοι τρέχουν στον Παλαιμυλο.

Τέσσερα φορτηγά αυτοκίνητα με αναμμένα τα φώτα έχουν σταματήσει και κατεβάζουν στρατιώτες μπροστά στο Σχολείο.

Ένας Ιταλός, ο Σήρης, μιλά ελληνικά και ζητά τον πρόεδρο της Κοινότητας που ρεχεται και του ζητούν το κλειδί του σχολείου το οποίο φέρνει ο δάσκαλος ο Φαλκωνάκης. Ανοίγουν μπαίνουν μέσα και τακτοποιούν τα πράγματα τους για να κοιμηθούν. Τοποθετούν σκοπιές κι ανάβουν λάμπες θυέλλης. Φεύγουν και οι Φουρνιώτες στεναχωρημένοι και μοιρομυρίζοντας γιατί ετούτοι οι Ο Διοικητής της Μεραρχίας Ιταλοί δεν είναι ντυμένοι σαν ANGELO CARTA τους άλλους, με δόκοχο και ομιλεί στους στρατιώτες του στρατιωτικό ποικάμισο.

Φορούν μιάρο "φέστ" με μακριά φούντα και τα ποικάμισα τους είναι μιάρα. Πολλοί λένε ότι δεν είναι Ιταλοί αλλά Τουρκαλβανοί και αυτό τους ανησυχεί γνωστής της αμορφωσίας των Αλβανών και του μίσους των Τούρκων.



Ο Διοικητής της Μεραρχίας ANGELO CARTA τους άλλους, με δόκοχο και ομιλεί στους στρατιώτες του.

Το πρωί μαζεύονται πάλι οι κάτοικοι έξω από το σχολείο και παρακολουθούν τους Ιταλούς, οι οποίοι έχουν ξεδιπλώσει τα πράγματα τους, τα έχουν βγάλει από τα κιβώτια και τους γυλιούς και τα έχουν απλώσει στον ήλιο, γιατί είναι μουσκεμένα. Αργότερα έγινε γνωστό ότι ερχόντουσαν από το Βραχάτι Κορινθίας και το καράβι που τους έφερεν τορπιλίστηκε αλλά κατάφερε ωστόσο να προσαράξει στα ρηγά μέσα στο λιμάνι του Ηρακλείου.

Την ίδια μέρα διατάσσουν το δάσκαλο να πάρει τα θρανία από το σχολείο και τον πρόεδρο να αδειάσει το κοινοτικό κατάστημα, ενώ λένε στο Γιώργο Μπουραντά τον προϊστάμενο του ταχυδρομείου και τηλεγραφείου να πάρει μόνο τα χαρτιά του. Το τηλεφωνικό κέντρο (μεταλλάκτη) τον χρειάζονται οι ίδιοι.

Τα θρανία μεταφέρθηκαν στο σπίτι του Κωστή Περοδασκάλη (σημερινό Βαγγελίας) που ήταν αδειανό και το γραφείο της κοινότητας στο ανώγειο του σπιτιού του Κ. Περοδασκάλη, απέναντι από το σαμαράδικο του Γεωργ. Κωστάκη. Το ίδιο και το ταχυδρομείο, που δεν είχε πια τηλέφωνο και μόνο την αλληλογραφία (γράμματα) εξυπηρετούσε, η οποία έφτανε ύστερα από δύο ή τρεις μήνες. Τα παιδιά μπαίνομε στον περιβόλο του σχολείου, πλησιά ζομε, χωρίς να μας εμποδίζουν οι Ιταλοί και μαζεύομε τα βρεγμένα και καταστρεμμένα πράγματα που πετούν, κυρίως ταϊγάρα, γιατί ο καπνός είναι δυσεύρετος, Εγώ πήρα ένα ζευγάρι σόλες παπουτσιών και γαλέτες βρεγμένες για τις κότες.

Την επομένη ο υπολοχαγός παίρνει τον πρόεδρο γυρίζουν όλο το χωριό και καταγράφει τα πιο καλά σπίτια και λει στους ιδιοκτήτες να τα αδειάσουν γιατί επιτάσσονται για να καθίσουν οι αξιωματικοί και στρατιώτες που θάρθουν.

Η κυκλοφορία απαγορεύτηκε από τις έξη το βράδυ μέχρι το πρωί. Η λειτουργία την Κυριακή και τις γιορτές άρχισε μετά τις έφτά, ο δε Εσπερινός πριν τη δύση

του ήλιου ενώ οι ακολουθίες, οι οποίες γινόντουσαν νύκτα, μεγάλη εβδομάδα, Πάσχα, Χριστούγεννα, μετατέθηκαν την ημέρα.

Αυτοί που είχαν έρθει, φαίνεται ότι ήταν προπομπός, περίπου ένας λόχος. Τις άλλες μέρες, που ακολούθησαν ήρθε και η υπόλοιπη δύναμη ενός τάγματος.

Ήταν το 141 Τάγμα Μελανοχιτώνων (CENTO QUARANT' UNO BATTAGLIONE CAMICIE NERE), δηλαδή οι έμπιστοι, όπως είπαμε, του Μουσολίνι.

Όσο περνούσαν οι μέρες έρχονταν και άλλοι, ο εφοδιασμός συμπληρώνονταν, οι αποθήκες, τα μεταγωγικά μούλάρια και οι ζωτροφές τους, τα πολυβόλα κάθε διμοιρίας κλπ.

Στο σχολείο εγκαταστάθηκε ένας λόχος, μια διμοιρία στο σπίτι του Μιχαήλ Δρακωνάκη απέναντι από την Αγ. Τριάδα το σημερινό καφενείο, στου Μηλιάκη οι ημιονηγοί με τα μούλάρια, στο ξυλουργείο του Μιχαήλ Νιωτάκη, οι κουζίνες στου Πισκίου (στα δυτικά της Αγ. Τριάδας, που ήταν ο Φούρνος του Μανώλη Δαμιανάκη), η αποθήκη των πυρομαχικών στο σπιτάκι πίσω από την Παναγία του Επάνω Χωριού όπου φύλαγε πάντα σκοπός, το φαρμακείο και Ιατρείο στο πρώην καφενείο του Γεωργίου Καντάκη (Βάρδα) στο Επάνω χωριό, και οι υπόλοιποι στο Σχολείο του Καστελλίου.

Το καφενείο του Μυρώνη Λουκάκη έγινε καντίνα που πουλούσε διάφορα (σοκολάτες, καραμέλες, αναπήρες, χτένες και πολλά άλλα μικροπράγματα απαραίτητα στη ζωή και που έλειπαν στους Έλληνες), τα οποία έφερναν από την Ιταλία και τη Ρόδο. Γι αυτό αρκετές φορές βάζαμε τους στρατιώτες και μας αγόραζαν εκείνο που θέλαμε πληρώνοντάς τους είτε σε ελληνικά κατοχικά λεπτά, είτε σε κατακτητικά χαρτονομίσματα της "BANCA MEDITERANEO DI CREDITO PER LA GRECIA" ("Μεσογειακή Πιστωτική Τράπεζα για την Ελλάδα"), τα οποία δεν είχαν καμιά αξία. Πολλοί για πληρωμή προτιμούσαν κανένα αυγό, κανένα πιάτο χόρτα με μπόλοκο λάδι, άλλοι λίγο γάλα και ότι άλλο

βρισκόταν εκείνη την εποχή.

Στο "Κονάκι" του Καντάκη δημιούργησαν τη θερινή τραπεζαρία των αξιωματικών που έτρωγαν κάτω από τα δένδρα. Εκεί τοποθέτησαν και ένα ραδιόφωνο από το οποίο πήγαινα και άκουγα τις ειδήσεις (δηλαδή τις δικές τους από σταθμούς Ρώμης και Μπάρνι) και μετέφερα ότι σπουδαίο άκουγα στην Οργάνωση (ΕΠΟΝ), στην οποία είχα ενταχθεί από τους πρώτους το 1942. (ΠΟΕΝ)

Μετά την τακτοποίησή τους το καθισό και η τεμπελιά δεν επιτρέπονται στο στρατό. Άρχισαν να περιφράσσουν το σχολείο, άσπρισαν τον αυλόγυρο και το Δημαρχείο, έγραψαν διάφορα προπαγανδιστικά συνθήματα (π. χ. VINCEREMO = Θα νικήσουμε, VIVA DUCE = Ζήτω Μουσολίνι) και στην είσοδο τοποθέτησαν σταθερή σκοπιά βαμμένη με άσπρο, κόκκινο, πράσινο (χρώματα της σημαία τους) όπου φύλαγε σκοπός μερανόκτα, τον οποίο έπρεπε να χαιρετά όποιος περνούσε.

Όταν τελείωσε η εγκατάσταση τους ο υπολοχαγός σχεδίασε και παρότρυνε το Διοικητή να βρουν τρόπο να απασχολούνται οι στρατιώτες να μην περιφέρονται σαν "ρεμπέτ ασκερ". Η ανία, η τεμπελιά το καθισό δεν έχουν καλά αποτελέσματα στους στρατιώτες.

Ο δρόμος από το Κάτω Χωριό στο Επάνω ήταν σε πλάτος το ένα τρίτο του σημερινού. Το όριο της νοτίου πλευράς (ο τράφος της Αμπελάς) άρχισε από τη βορεινή γωνία του σπιτιού του Καντάκη Λουκάκη και κατέληγε στη βόρεια γωνία της στέρας της Κερατριάνας, δηλαδή περίπου έξη μέτρα φάρδος. Η αποχέτευση δε των νερών που ερχόντουσαν από τα βουνά και το Επάνω χωριό διοχετεύονταν με μια ανοικτή τάφρο πίσω από την Αγ. Τριάδα στη βάγκα στο εργοστάσιο του Γωνιωτάκη.

(Συνεχίζεται)



Καλοκαίρι 1942. Άνο Ιταλοί στρατιώτες του 141 Τάγματος Μελανοχιτώνων που υπηρετούσαν στη Φουρνιά. Διακρίνονται τα μιάρα τους ποικάμισα αλλά βρίσκονται σε όρα υπηρεσίας και δεν φορούν το φέσι γιατί η φούντα του θα τους εμπόδιζε. Φωτογρ. Αρχείο Γ. Πρατσίνη

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

έρθει η ώρα για το κόψιμο της πίτας, συγκεντρώνεται όλη η οικογένεια. Ο αρχηγός της οικογένειας αρχίζει με επισημότητα το κόψιμο της πίτας. Πρώτο κομμάτι του Χριστού, μετά του σπιτιού, κι ύστερα των παρευρισκόμενων. Σ' όποιου το κομμάτι βρεθεί το νόμισμα, εκείνος θα είναι και ο τυχερός της χρονιάς!

**Νυκτερινή Διασκέδαση**

Όλη την περίοδο των γιορτών ο κόσμος βγαίνει περισσότερο τα βράδια κι η κίνηση στα μπαρ και τα κλαμπ είναι αυξημένη. Ειδικά το βράδυ της παραμονής της Πρωτοχρονιάς γίνεται το διαχώρητο μετά τα μεσάνυχτα κι η κίνηση στους δρόμους είναι τέτοια που τα αυτοκίνητα προχωρούν σημειωτών.

Η διασκέδαση συνεχίζεται μέχρι την ανατολή του ήλιου.

**Πυροτεχνήματα την Πρωτοχρονιά**

Τα τελευταία χρόνια έχουν καθιερωθεί τα πυροτεχνήματα στις κεντρικές πλατείες των πόλεων. Είναι με ευθύνη και διοργάνωση των δημοτικών αρχών που επίσης φροντίζουν για τον γιορταστικό στολισμό των πόλεων, αλλά και τη διοργάνωση μουσικών εκδηλώσεων για την παραμονή της Πρωτοχρονιάς.

**Το Ποδαρικό**

Πολλοί άνθρωποι είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί ακόμα και σήμερα ποιος θα κάνει ποδαρικό στο σπίτι τους, δηλαδή ποιος θα μπει πρώτος στο σπίτι τους τον καινούριο χρόνο.

Έτσι, από την παραμονή λένε σε κάποιο δικό τους άνθρωπο, που τον θεωρούν καλότυχο και γουρλή, να έρθει την Πρωτοχρονιά να τους κάνει ποδαρικό. Πολλές φορές προτιμούν ένα μικρό παιδί για να κάνει ποδαρικό, γιατί τα παιδιά είναι αθώα και στην καρδιά τους δεν υπάρχει η ζηλία κι η κακία.

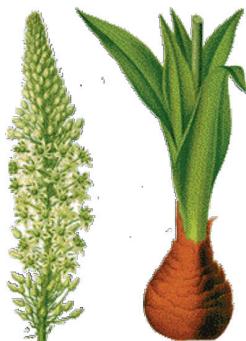
**Η Καλή Χέρα**

Συνήθίζεται να δίνεται ένα χρηματικό ποσό σαν δώρο σε παιδιά που θα επισκεφτούν κάποιο σπίτι την Πρωτοχρονιά. Συνήθως πρόκειται για τα εγγόνια ή τα ανίψια.

Μερικές δεκαετίες παλιότερα, η «καλή χέρα» ήταν το μόνο δώρο που έπαιρναν τα παιδιά την Πρωτοχρονιά και σε πολλές περιπτώσεις ήταν απλά ένα κέρασμα μια κι ούτε χρήματα υπήρχαν πολλά, αλλά ούτε μαγαζιά με παιχνίδια. Την ημέρα της Πρωτοχρονιάς τα παιδιά επισκέπτονταν τους συγγενείς τους, παππού, γιαγιά, θείους και θείες, το νονό και τη νονά και τους πήγαιναν την «καλή χέρα». Μέσα σε μια άσπρη πετσέτα η μητέρα έβαζε λιχουδιές, κουλουράκια, φιστίκια, καρδιά, τα οποία προσέφεραν, στους παραπάνω. Εκείνοι τους έδιναν χρήματα και διάφορες λιχουδιές, τις οποίες έβαζαν στην ίδια πετσέτα. Τα παιδιά είχαν ετοιμάσει ένα μικρό υφασμάτινο σακουλάκι, για να βάζουν μέσα τα χρήματα που τους έδιναν.

**Κρεμύδα για Γούρι**

Το σκυλοκρέμμυδο ή κρεμύδα (Scilla maritima) είναι συνηθισμένο φυτό στην Κρήτη. Φυτρώνει άγριο και μοιάζει με μεγάλο κρεμμύδι. Τα ζώα δεν το τρώνε γιατί έχει δηλητήριο, που μπορεί να προκαλέσει δερματικό ερεθισμό από επαφή. Ακόμα και να το βγάλεις απ' τη γη και να το



## ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

κρεμάσεις, δεν παύει να βγάζει νέα φύλλα και άνθη. Ο λαός πιστεύει ότι αυτή τη μεγάλη ζωτική του δύναμη μπορεί να τη μεταδώσει σε έμπυχα και άψυχα, γι' αυτό την πρωτοχρονιά κρεμούν σκυλοκρέμμυδο στα σπίτια τους.

Πρόκειται για αρχαίο έθιμο καλοτυχίας που αναφέρεται ήδη από τον 6ο αιώνα π.Χ., αλλά σήμερα τείνει να εγκαταλειφθεί.

**Το έθιμο της μπουγάτσας**

Στο Ηράκλειο υπάρχει και το έθιμο της μπουγάτσας, όπου οι κάτοικοι καταναλώνουν ανήμερα της Πρωτοχρονιάς μεγάλες ποσότητες μπουγάτσας θέλοντας να είναι γλυκιά η πρώτη τους γεύση.

**Παλαιότερα έθιμα της Πρωτοχρονιάς που μερικά παραμένουν ακόμα.****Το ζύμμα των νοικοκυράδων**

Στα χωριά παραμονές της πρωτοχρονιάς γίνονταν ορισμένες προετοιμασίες. Οι νοικοκυρές ζύμωναν τα λεγόμενα εφτάζιμα με σταρένιο αλεύρι, κουλουράκια με γάλα, τα οποία προσέφεραν στους επισκέπτες ή τα έστελναν με άλλες λιχουδιές μαζί ως «καλή χέρα».

Εκτός από τα χάσικα (κατάλευκα) γαλακτερά κουλουράκια, που έφτιαχναν οι γυναίκες της Κρήτης την Πρωτοχρονιά, έκαναν και τα λουκούμια της ζύμης.

Τα χάσικα κουλουράκια ζυμώνονταν με γάλα, γι' αυτό και πήραν την ονομασία αυτή. Είναι γλυκά και κατάλευκα. Τα κουλουράκια αυτά πασπαλισμένα με άσπρο σιρόμι και σκαλιστά επάνω (με διάφορα σχέδια) προσφέρονταν στους επισκέπτες και στέλνονταν στα βαφτιστήρια ως «καλή χέρα» με άλλες λιχουδιές.

Έφτιαχναν επίσης με ζυμάρι λουκούμια, τα λεγόμενα λουκούμια της ζύμης, που έχουν το μέγεθος του μέτριου λουκουμιού που πουλουν στα ζαχαροπλαστεία. Τα έψηναν σε κατασρόλα μέσα σε μπόλοκο λάδι. Όταν ροδίζανε, τα έβγαζαν και τα έβαζαν σε τρυπητό για να στραγγίξουν, τους ρίχνανε σιρόμι, τα μελώνανε και τα σέρβιραν στους επισκέπτες με ρακί.

Σε κάθε λουκούμι, πριν το ψήσιμο, χάρασαν ένα Χ, που σημαίνει Χριστός ή ένα Β που σημαίνει Άγιος Βασίλης.

**Οι γεωργοί και τα ζώα τους**

Οι γεωργοί έβαζαν ορισμένα από τα ζώα τους μέσα στο σπίτι τα ημερωμάτια της Πρωτοχρονιάς και τα τάζαν. Τους έδιναν αρακά βρεγμένο κι άχυρο. Συνήθως έβαζαν την αίγα, το πρόβατο και το μοσχάρι. Αυτά έκαναν και το ποδαρικό.

Στην αυλή έριχναν σπόρους για τα πουλιά και λέγανε:

«Φάτε πουλιά χορτάσετε, μη φάτε τη σοδειά μου».

**Κάλαντα – Ποδαρικό**

Τα παιδιά των χωριών αλλά και της γειτονιάς στις πόλεις γίνονταν παρέες-παρέες, πήγαιναν σε συγγενικά σπίτια, όπου τα καλοδέχονταν και λέγανε τα κάλαντα,

Αρχιμηνιά κι αρχιχροινιά, ψιλή μου δεντρολιβανιά...

Αυτός που έμπαινε πρώτος στο σπίτι από τα μέλη της οικογένειας, που συνήθως ήταν ο οικοδεσπότης, κρατούσε μια εικόνα, την οποία είχε πάει πριν από μέρες στην εκκλησία για να λειτουργηθεί και τη έβαζε μέσα στο σπίτι για να κάνει το ποδαρικό. Έπειτα έμπαιναν τα μέλη της οικογένειας.

Ο ξένος που έμπαινε πρώτος μέσα στο σπίτι έμπαινα με το δεξί πόδι και έλεγε:

Σας εύχομαι καλή χρονιά με το δεξί μου μπαίνω.

πράμα μη με κεράσετε, δε θέλω να παχαίνω.

Έτη πολλά να ζήσετε, αφέντες κι αφεντάδες,

τα οζά σας να πληθύνουνε να γίνετε λεφτάδες.

Στα χωριά του Λασιθίου επικρατούσαν διαφορετικά έθιμα ως προς το ποδαρικό.

Ο ξένος που έκανε το ποδαρικό έβγαζε το καπέλο του, για να δείξει το σεβασμό του και την εκτίμηση του στην οικογένεια και χτυπούσε το μπιστούνι του, για να διώξει τα κακά πνεύματα που τον ακολουθούσαν. Έπειτα φιλούσε το χέρι της οικοδέσποινας και ασπάζοταν τους υπόλοιπους, καθόταν και περιέμενε το κέρασμα. Πριν τον κεράσουν έλεγε:

Χαρά στην όμορφη, χαρά στην περιστέρα,

ευχές καλοδεχούμενες σκορπάω στον αέρα

Προτού να πούμε άλλες ευχές φέρτε κρασί να πιούμε,

για να πιαστούνε οι ευχές κι απόι να τα πούμε.

**Αποχή από κάθε εργασία**

Την ημέρα της Πρωτοχρονιάς οι άνθρωποι απείχαν από κάθε εργασία και από κάθε κακή πράξη. Γιατί πίστευαν πως ότι έκαναν την ημέρα της Πρωτοχρονιάς θα γίνεται όλη τη χρονιά.

Οι άντρες δημιουργούσαν παρέες γυρνούν από σπίτι σε σπίτι, τρώνε, πίνουν και ανταλλάσσουν ευχές.

Την ταχινή που ξύπνησα είδα καλό σημάδι,

να ξεχαστούν οι πίκρες μας ξεφάντωση ως το βράδυ,

κι ύστερα να χωρίσουμε γλυκά να φιληθούμε

του χρόνου σαν και σήμερα εσά ν' ανταμωθούμε.

**Άλλα έθιμα**

Το πρωί της Πρωτοχρονιάς η οικοδέσποινα της οικογένειας πήγαινε στη βρύση, γέμιζε το σταμνι νερό και επέστρεφε στο σπίτι της. Αν συναντούσε άνθρωπο στο δρόμο και της μιλούσε, αυτή δε μιλούσε, γιατί κουβαλούσε αμιλητο νερό.

Όταν έφτανε στο σπίτι, έχυνε το νερό της στάμνας στο κατώφυλλο της πόρτας και έλεγε:

Ως τρέχει τούτο το νερό τση βρύσης το κουτούτο,

εσά να τρέξουν τα καλά στ' αρχοντικό ετούτο.

Από το βιβλίο «ΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ»

του Βασίλη Χαράλαμπάκη

εδώσεις «ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗΣ» και

Τον ιστότοπο [www.explorecrete.com](http://www.explorecrete.com)

Επιμέλεια : PENA KANITAKH-ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ



## ΤΟ ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

**Κυκλοφόρησε το καινούργιο βιβλίο του δημοσιογράφου και συγγραφέα Χρίστου Χριστοδούλου που φέρει τον τίτλο «Ο Έλληνας Τούρκος». Το βιβλίο αυτό, όπως αναφέρεται στον πρόλογο του, γράφηκε στη Φουρνή όπου ο συγγραφέας ζει το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου. Ο τίτλος του αφορά στην περίπτωση ενός Έλληνα σκλάβου από την Χίο, ο οποίος έγινε τελικά Μέγας Βεζίρης, δηλαδή Πρωθυπουργός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Λέει σχετικά ο «Φορνιώτης» συγγραφέας:**

Η ανακάλυψη ενός επιφανούς Τούρκου πολιτικού που είχε ελληνική καταγωγή δεν είναι ένα ασυνήθιστο γεγονός. Οι σχέσεις των δύο λαών είναι περισσότερο στενές απ' όσο μπορεί να φανταστεί κανείς.

Η περίπτωση όμως του ανθρώπου αυτού που παραμένει ελάχιστα έως καθόλου γνωστή στην χώρα μας δεν απασχόλησε παρά κάποιους ερευνητές στην Χίο όπου γεννήθηκε και τους συγγενείς του στην Κωνσταντινούπολη όπου εν συνεχεία έζησε και αναδείχθηκε.

Οι έρευνες επικεντρώθηκαν στο εάν αυτός ήταν πράγματι Έλληνας και από πιο σόι της Χίου καταγόταν. Κανείς δεν ασχολήθηκε με την ζωή και το έργο του, που σε πολιτικό, επιστημονικό και πνευματικό επίπεδο υπήρξε πολύ σημαντικό, έτυχε μάλιστα τεράστιας διεθνούς προβολής στην εποχή του. Το βιβλίο εξαντλεί αυτή ακριβώς την πτυχή με επιμονή στις πηγές και νηφαλιότητα στα συμπεράσματα του.

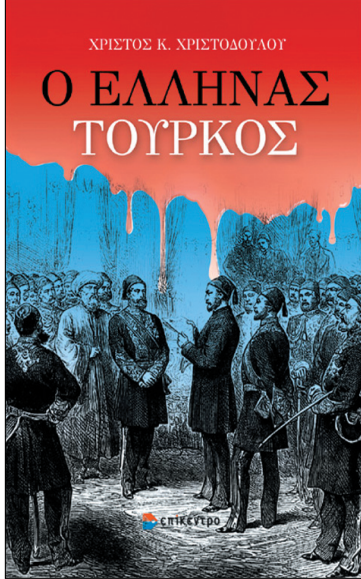
Για τον συγγραφέα είναι προφανές ότι η σιγή που περιβάλλει αυτή την εξαιρετικά ενδιαφέρουσα περίπτωση είναι μια ακόμα απόδειξη της καχεξίας των ελληνιστοκρατικών αισθημάτων, που ότι κι αν λέγεται, παραμένει δυστυχώς αθεράπευτη. Εκατέρωθεν.

Εν κατακλείδι, αυτός ο Έλληνας σκλάβος από την Χίο έφτασε στον θρόνο του Μεγάλου Βεζίρη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, την ίδια περίοδο που,

- οι λαοί της διεκδικούσαν την εθνική τους αποκατάσταση,
- οι Ρωμιοί (και οι Εβραίοι), ήταν το ανερχόμενο ρεύμα της χώρας,
- οι Ρώσοι στρατοπέδευαν έξω από την Κωνσταντινούπολη με την ιστορική τους προσδοκία της πολυχρόνιας των Ρωμανόφ στην Αγία Σοφία,
- οι διεθνείς δανειστές απομυζούσαν την Αυτοκρατορία, με τις ίδιες ακριβώς μεθόδους που αποστεώνουν σήμερα την Ελλάδα,
- οι προοδευτικές δυνάμεις διεκδικούσαν την πολιτική χειραφέτηση του λαού με την θέσπιση συνταγματικών εγγυήσεων,
- Ο Σουλτάνος Αμπντούλ Χαμίτ παρ' ότι διορατικός, ευφυής και εκσυγχρονιστής, υπονόμει κάθε απόπειρα ουσιαστικής πολιτικής μεταρρύθμισης.

Μέσα από μια πυκνή και γλαφυρή τεκμηρίωση, το βιβλίο αποκαλύπτει την ταραχώδη περιπέτεια της ζωής του κεντρικού ήρωα ως πολιτικού, μεταρρυθμιστή, διπλωμάτη, οικογενειάρχη, αποστάτη, εξωμότη, Έλληνα και μαζί Τούρκο, Με φόντο την αυτοκρατορική, επιβλητική και πολυεθνική Κωνσταντινούπολη του 19ου αιώνα όπου μεγαλοουργούσε (κυρίως) η ακούραστη εβραϊκή κι ελληνική επιχειρηματικότητα.

Ιδιαίτερο στοιχείο της έκδοσης αποτελεί η εικονογράφηση της. Προέρχεται από αυθεντικές γκραβούρες της εποχής, που αποτελούν μέρος της συλλογής του συγγραφέα και παρουσιάζονται στην Ελλάδα για πρώτη φορά.



### ΑΡΧΕΙΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ «ΦΟΥΡΝΙΩΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ»

[www.sfff.gr](http://www.sfff.gr)

Στην ιστοσελίδα μας, που έστιψε και συντηρεί αφιλοκερδώς το μέλος του Συλλόγου μας Γιάννης Πόθος που είναι και σύζυγος του μέλους του Δ.Σ. κας Ελένης Νικολαΐδου, περιλαμβάνονται όλες οι πληροφορίες για το Σύλλογο, διάφορες ανακοινώσεις, φωτογραφίες και video από εκδηλώσεις μας, πληροφορίες και φωτογραφίες από το χωριό μας, δυνατότητα άμεσης επικοινωνίας με τα μέλη μας και δυνατότητα εγγραφής στο Σύλλογο μας.

Επίσης στην ιστοσελίδα αναρτάται η πρώτη σελίδα των εφημερίδων του τελευταίου έτους καθώς και όλες οι παλαιότερες εφημερίδες του Συλλόγου. Οι νεότερες από το 2000 και μετά σε ηλεκτρονική μορφή από τα αρχεία του τυπογραφείου, και οι παλαιότερες φωτογραφημένες από το αρχείο των αδελφών Κώστα και Γιάννη Δεμέτζου τους οποίους ευχαριστούμε θερμά.

Την πρώτη εφημερίδα του Συλλόγου, το τεύχος αρ. 1 του Δεκεμβρίου 1979, πν έχουμε. Ενδιαμέσως από τότε και μέχρι το Δεκέμβριο του 1995 λείπουν τα εξής τεύχη:

Αριθμοί φύλλων : 3(11), 4(12), 5(13), 6(14), 7(15), 9(17), 11(19), 12(20) (ΠΑΛΑΙΑ περίοδος 1980-1986)

Αριθμοί φύλλων : 2, 3, 4, 5, 13, 19, 24 (ΝΕΑ περίοδος 1987-1995)

Όποιος έχει κάποια από αυτά τα φύλλα που λείπουν, θα του ήμασαν ευγνώμονες να επικοινωνήσει μαζί μας ώστε να μας τα δανείσει με σκοπό να τα φωτογραφίσουμε και να συμπληρωθεί το ηλεκτρονικό αρχείο μας. Από εκείνη την ημερομηνία και πέρα το αρχείο μας είναι πλήρες.

Τα τεύχη αυτά των εφημερίδων αποτελούν ένα κομμάτι της μικρής ιστορίας της Φουρνής μας και γι' αυτό έχει μεγάλη σημασία να μπορέσουμε να τις συγκεντρώσουμε όλες και να μπορεί ο καθένας να τις διαβάσει στην ιστοσελίδα μας. Ευχαριστούμε εκ των προτέρων όσους ανταποκριθούν στην έκκλησή μας.

Ρένα Κανιτάκη-Γιαννοπούλου

## Υπό Αστέρους διδασκόμεθα

**Κάθε χρόνο που η ανθρωπότητα γιορτάζει τη Γέννηση του Θεανθρώπου, αναζωπυρώνεται και το ενδιαφέρον για εκείνο το άστρο, που οδήγησε τους σοφούς μάγους της Ανατολής στην ταπεινή Φάτνη που γεννήθηκε ο Σωτήρας του Κόσμου. Όμως το περίφημο άστρο της Βηθλεέμ φαίνεται πως, 2.016 χρόνια μετά την αναφορά της εμφάνισής του, κρατεί ακόμα αρκετά καλά τα μυστικά του.**

Στην Καινή Διαθήκη, η ύπαρξη του Άστρου αναφέρεται μόνο από τον Ευαγγελιστή Ματθαίο στο γνωστό ευαγγελικό ανάγνωσμα (Ματθ. Β', 1-12), που ακούγεται στη Χριστουγεννιάτικη Θεία Λειτουργία. Η περικοπή αυτή ήταν εκείνη που προκάλεσε και προκαλεί μεγάλη διαμάχη για τη φύση του φαινομένου, εδώ και εκατοντάδες χρόνια.

Οι ορθολογιστές θεολόγοι της Δύσης, από τον 16ο αιώνα και μετά, θεώρησαν την εμφάνιση του άστρου της Βηθλεέμ ως αστρονομικό πρόβλημα και για αυτό θέλησαν να αποδείξουν την ύπαρξή του με επιστημονικοφανή τρόπο. Γι' αυτούς η εμφάνισή του, συνδυαζόμενη με το γενικό αστρολογικό (και όχι αστρονομικό) πλαίσιο της εποχής, ήταν η ικανή και αναγκαία συνθήκη που θα απεδείκνυε περίτρανα την ιστορική ύπαρξη του Ιησού Χριστού. Επομένως, οι προσπάθειες των δυτικών χριστιανών αστρονόμων - κάτω από την πίεση των θεολογικο-αστρολογικών κύκλων της εποχής - επικεντρώθηκαν στην απόδειξη της ιστορικότητας της Γέννησης του Ιησού Χριστού, μέσω της απόδειξης της ύπαρξης και ερμηνείας του Άστρου της Βηθλεέμ ως ενός φυσικού φαινομένου. Μεγάλοι αστρονόμοι της εποχής, όπως ο Τύχων Μπραχέ (Tycho Brahe, 1546-1601) και ο συνεργάτης του Γιοχάνες Κέπλερ (Johannes Kepler, 1571-1630), βαθύτατα πιστοί και οι δύο, ωθούμενοι από το παπικό ιερατείο της εποχής, αναγκάστηκαν να ασχοληθούν με το άστρο της Βηθλεέμ. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί η τεράστια διαφορά μεταξύ της Ορθόδοξης Θεολογίας της Ανατολής και της Θεολογίας της Δύσης.

Για την Ορθοδοξία, στην οποία δεν υπάρχει ανάγκη επιβεβαίωσης της Γέννησης και γενικότερα της ιστορικότητας του προσώπου του Θεανθρώπου, το Άστρο της Βηθλεέμ είναι ένα καθαρά υπερβατικό γεγονός που εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της ενσάρκωσης επί της Γης του Υιού και Λόγου του Θεού.

Εκφραζόμενη επομένως η Ορθοδοξία μέσω των θέσεων του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου (σύμφωνα με τον οποίο το εν λόγω Άστρο ήταν Άγγελος Κυρίου), δεν θεωρεί το άστρο της Βηθλεέμ ως αστρονομικό ζήτημα.

Γι' αυτόν τον λόγο δεν υπήρχαν προτάσεις για τη φύση του άστρου της Βηθλεέμ από παλαιότερους Ορθοδόξους αστρονόμους με εξαίρεση τον Ωριγένη, ο οποίος εξέφρασε κάποιες απόψεις περί φυσικής ερμηνείας.

Ποιά είναι όμως τα πιθανά σενάρια ερμηνείας του Άστρου της Βηθλεέμ ως φυσικού φαινομένου; Κατά καιρούς διατυπώθηκαν διάφορες επιστημονικές απόψεις, οι κυριότερες από τις οποίες είναι:

1. Ο Αστέρης ήταν ένας κομήτης, μια παγωμένη δηλαδή χιονόμπαλα από διοξειδίο του άνθρακα, που καθώς κινείται από τα βάθη του ηλιακού μας συστήματος προς τον Ήλιο εξαχνώνεται και δημιουργείται η εντυπωσιακή ουρά του.

Συνολικά, έχουν καταγραφεί από τους αρχαίους χρόνους έως και τη γέννηση του Χριστού 135 κομήτες. Εν τούτοις είναι δύσκολο να θεωρηθεί ότι το Άστρο των Χριστουγέννων ήταν ένας κομήτης, αφ' ενός μεν γιατί θα τον έβλεπαν όλοι, αφ' ετέρου δε γιατί οι αρχαίοι λαοί θεωρούσαν τους κομήτες ως προάγγελους δυσάρεστων γεγονότων και καταστροφών. Είναι γνωστό όμως ότι οι Μάγοι εξέλαβαν το φαινόμενο ως αγαθό σημάδι, αλλά και



επίσης δεν αναφέρεται στα χρονικά της εποχής η εμφάνιση κάποιου λαμπρού κομήτη.

2. Ο Αστέρης ήταν ένας μετεωρίτης. Οι μετεωρίτες είναι ουράνια σώματα που εισέρχονται στην ατμόσφαιρα της Γης με αστρονομικές ταχύτητες και λάμπουν φωτεινά, καθώς καίνονται από τις τεράστιες θερμοκρασίες που προκαλεί αυτή η τριβή. Είναι τα γνωστά μας "πεφταστέρια" ή διάττοντες αστέρες, τα οποία θαυμάζουμε κάποια βράδια. Αλλά και αυτή η θεωρία παρουσιάζει κάποια κενά. Πάντα με βάση το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, οι Μάγοι ταξίδεψαν, ακολουθώντας το Άστρο, από την ανατολή στην Ιερουσαλήμ και από εκεί στη Βηθλεέμ, όπου σταμάτησε. Ένα πεφταστέρη, όμως, είναι ορατό μόνο λίγες στιγμές.

3. Ο Αστέρης ήταν ένας «υπερκαινοφανής αστέρας» (supernova). Μερικές φορές φαίνεται σαν να προστίθεται στο στερέωμα κάποιο νέο άστρο. Καθώς τα άστρα «γεννάνε» γίνονται ενεργειακά ασταθή, με αποτέλεσμα κάποια στιγμή με μια ή περισσότερες εκρήξεις να εκτονώνονται και να αποβάλλουν μερικά από τα εξωτερικά στρώματα των αερίων τους.

Έτσι παρουσιάζονται κατά χιλιάδες ή και εκατομμύρια φορές λαμπρότερα από πριν, άρα και ευκολότερα ορατά. Το Άστρο της Βηθλεέμ δε θα πρέπει να ήταν ένα παρόμοιο άστρο, καθώς θα υπήρχε κάποια ένδειξη των αστρονόμων της εποχής, αλλά και θα ήταν ορατό από τον καθένα και όχι μόνο από τους Μάγους. Επιπλέον, στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο ο Ηρώδης παρουσιάζεται να μην γνωρίζει για το Άστρο που αναφέρουν οι Μάγοι.

4. Ο Αστέρης ήταν μια τριπλή σύνοδος ή συζυγία των πλανητών Δία, Κρόνου και Άρη, μια ευθυγράμμιση, δηλαδή, των εν λόγω πλανητών. Οι πλανήτες, στις κανονικές τους κινήσεις γύρω από τον Ήλιο φαίνονται να κινούνται από τη Δύση προς την Ανατολή. Ταυτόχρονα, εκείνοι που βρίσκονται πλησιέστερα στον Ήλιο φαίνονται να κινούνται ταχύτερα, ενώ οι πιο απομακρυσμένοι δείχνουν να κινούνται βραδύτερα. Γι' αυτόν τον τρόπο, ένας από τους πλανήτες είναι δυνατόν να φτάσει και να προσπεράσει κάποιον άλλον. Το προσπεράσμα αυτό ονομάζεται σύνοδος ή συζυγία των δύο πλανητών.

Μια τέτοια σύνοδος των πλανητών Δία και Κρόνου συνέβη το 7 π.Χ. στα όρια των αστερισμών Κριού και Ιχθύων, ενώ το 6 π.Χ., έγινε και σύνοδος των πλανητών Δία, Κρόνου και Άρη. Σύμφωνα με την εκδοχή αυτή, οι Μάγοι παρατήρησαν τη σύνοδο το 7 π.Χ. και το 6 π.Χ., οπότε άρχισαν και το ταξίδι τους προς τη Βηθλεέμ.

Τέλος, νέες σύνοδοι με τη συμμετοχή των πλανητών Ερμή και Κρόνου καθώς και της Αφροδίτης με το Δία που συνέβησαν το 3 π.Χ. τους οδήγησαν στον προορισμό τους, ο οποίος ήταν πλέον όχι η προσκύνηση του βρέφους στη φάτνη, αλλά του «παιδιού».

Η άποψη αυτή, η οποία υποστηρί-

της

ΜΑΡΙΑΣ Ν. ΔΡΑΚΩΝΑΚΗ

χθηκε και από τον Κέπλερ, ο οποίος υποστήριξε ότι ο Χριστός είχε γεννηθεί ένα ή δύο χρόνια μετά την σύνοδο, δηλαδή το 4 ή 5 π.Χ., θα μπορούσε να αποτελέσει μια πιθανή επιστημονική εξήγηση του Άστρου της Βηθλεέμ. Όμως σύνοδοι μεταξύ πλανητών δεν αποτελούν σπάνιο αστρονομικό φαινόμενο. Αν το Άστρο της Βηθλεέμ ήταν μια συζυγία, θα το γνώριζαν οι αστρονόμοι της εποχής, καθώς η μελέτη του ουρανού ήταν αρκετά ανεπτυγμένη την εποχή εκείνη.

5. Στην πορεία των χρόνων διατυπώθηκαν και άλλες θεωρίες για την «ταυτότητα» του Άστρου. Το 1911, ο Γερμανός Alfred Jeremias υποστήριξε πως το Άστρο της Βηθλεέμ ήταν το λαμπρότερο άστρο του αστερισμού του Λέοντος, ο Βασιλίσκος, ενώ το 1913 ο Α. Stenzel υποστήριξε πως «οδηγός» των Μάγων ήταν ο κομήτης του Χάλεϊ.

6. Μία ακόμη θεωρία, του Έλληνα αστρονόμου Κωνσταντίνου Χασάπη υποστηρίζει πως το Άστρο της Βηθλεέμ ήταν ο πλανήτης Κρόνος τον οποίο αποκαλεί «ηγετικό πλανήτη» της μεγάλης συγκεντρώσεως του 6 π.Χ., ορίζοντας παράλληλα τη γέννηση του Χριστού στις 6 Δεκεμβρίου του 5 π.Χ. και το προσκύνημα των Μάγων στις 19 του ίδιου μήνα. Αυτή η ημερομηνία γέννησης του Χριστού φαίνεται αρκετά δύσκολο να είναι και η σωστή, καθώς ο Ευαγγελιστής Λουκάς αναφέρει ότι ο Ιησούς γεννήθηκε την εποχή που οι βοσκοί «φυλλάσουν φυλακάς νυκτός επί την ποιμνιαν αυτών».

Τι ήταν λοιπόν το Άστρο της Βηθλεέμ; Είναι σίγουρο ότι η επιστήμη δεν μπορεί να απαντήσει, προς το παρόν, για τη φύση του περίφημου Άστρου. Καμία από τις ερμηνείες, που αναφέρθηκαν, δεν ικανοποιεί πλήρως. Μάλλον τείνουν να αποφανθούν για το τι δεν ήταν παρά για το τι ήταν. Θα ήταν πιο τίμιο επιστημονικά να δεχθούμε ότι φαινόμενα, όπως το Άστρο της Βηθλεέμ, κινούνται εντός του πλαισίου του φυσικού νόμου, πιθανότατα όμως έξω από το σύστημα της μέχρι σήμερα γνωστής στον άνθρωπο επιστημονικής γνώσης.

Αυτό που μένει, είναι η προσωπική προσέγγιση του καθενός στο «φαινόμενο» του Άστρου... Το Άστρο της αληθινής αγάπης και ελπίδας, της Γέννησης του Θεανθρώπου, δεν αποτελεί έπαθλο κάποιας ανθρώπινης κατάκτησης, ούτε αντικείμενο για την απόδειξη ύπαρξης ή μη ύπαρξης. Το Φως Του αποκαλύπτει τα αυθόρμητα, ως Άκτιστο Φως, μόνο σ' εκείνους που έχουν τάξει σκοπό της ζωής τους να το αναζητούν συνεχώς στα άδυτα της ψυχής τους. .. Καλές Γιορτές!

### ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αντωνίου, Α. Το πραγματικό άστρο των Χριστουγέννων, Παν/μιο Αθηνών, Τομέας Αστροφυσικής, Αστρονομίας και Μηχανικής. Ανάκτηση από την ιστοσελίδα <http://antonios-antoniou.gr/blog>

2. Τι ήταν το «Άστρο της Βηθλεέμ», που οδήγησε τους μάγους στον Ιησού (2012). Ανάκτηση από την ιστοσελίδα <http://www.iefimerida.gr/>

3. Σμιόπουλος, Δ. (2006) Το άστρο των Χριστουγέννων. Ίδρυμα Ευγενίδου.

4. Υπήρξε στα αλήθεια το αστέρι των τριών μάγων; (2012) Εφημερίδα Το Βήμα.

## ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

## ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

**Όπως ήταν προγραμματισμένο το Σάββατο το απόγευμα 10 Δεκεμβρίου 2016 παρακολουθήσαμε την θεατρική παράσταση «ΣΜΥΡΝΗ ΜΟΥ ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ» της Μιμής Ντενίση στο «ΘΕΑΤΡΟΝ», Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος». Η συμμετοχή των Φουρνιωτών και των Φίλων της Φουρνής πολύ ικανοποιητική (πάνω από τριάντα άτομα).**



Το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού υλοποίησε την παράσταση με ένα επιτελείο εξαιρετων ηθοποιών και καλλιτεχνικών συντελεστών, ζωντανή μουσική, πλούσια σκηνικά, κοστούμια εποχής και αυθεντικό φωτογραφικό υλικό με τρισδιάστατες προβολές από τη θρυλική πόλη, πιστό πάντα στην προσπάθειά του να διατηρήσει ζωντανή την ιστορική μνήμη.

Η παράσταση – ορόσημο για το ελληνικό θέατρο συνεχίστηκε για τρίτη χρονιά μέχρι τις 11 Δεκεμβρίου στην Αθήνα, έτσι προλάβουμε και είδαμε την προτελευταία παράσταση, και από τις 25 Δεκεμβρίου συνεχίζεται στη Θεσσαλονίκη.

Η υπόθεση του έργου ξετυλίγεται γύρω από μια αρχόντισσα της Σμύρνης, τη Φιλιά που θυμάται και νοσταλγεί τη ζωή της εκεί. Ο νους της φεύγει από την προσφυγική γειτονιά, όπου ζει πια, και ξαναζεί στη χρυσή εποχή της κοσμοπολίτισσας Σμύρνης, όταν ήταν για όλους το μαργαριτάρι της Ανατολής, ο Παράδεισος της Ιωνίας και η Πόλη των Απίστων για τους Οθωμανούς.

Ο άντρας της Φιλιάς, όπως και ο πατέρας της και τα παιδιά της, φανατικός Έλληνας και Βενιζελικός ζει με το όνειρο της Μεγάλης Ιδέας. Ο αδελφός του και η οικογένειά του, επίσης πετυχημένοι έμποροι, Βασιλικοί και φανατικοί Μικρασιάτες θέλουν τη Σμύρνη αυτόνομη. Οι σχέσεις ανάμεσα στις δύο οικογένειες, η αρμονική συνύπαρξη με Τούρκους και Λεβαντίνους, οι ανεκπλήρωτοι, απαγορευμένοι έρωτες ανάμεσα στις διαφορετικές φυλές, τα γλέντια τους, τα τραγούδια, τα όνειρά τους κυριαρχούν στο έργο.

Σημαντικό, όμως, ρόλο παίζουν και τα ιστορικά γεγονότα που επηρεάζουν τη ζωή όλων ερήμην τους, από τον ερχομό των Ελλήνων ως ελευθερωτών μέχρι την καταστροφή της μοναδικής ομορφιάς της πόλης και την αναγκαστική μετανάστευση. Μέσα από την ιστορία της οικογένειας ξετυλίγεται και η ευρύτερη ιστορία της Σμύρνης.

Η Μιμή Ντενίση που είναι συγχρόνως συγγραφέας, σκηνοθέτης και πρωταγωνίστρια του έργου γράφει, μεταξύ άλλων σε σημειώματά της :

«... Η Σμύρνη είναι ένα έργο σύνθετο, θέλει πολύ συναίσθημα, πολύ χιούμορ, εναλλαγή εικόνων, μουσική, τραγούδι. Είναι μια οικογενειακή ιστορία που είναι κομμάτι της Μεγάλης Ιστορίας της εποχής 1917-1923. Όλα πρέπει να δένουν αρμονικά, να θυμίζουν – όσο γίνεται – την αεζέραστη ατμόσφαιρα της χαμένης Ρωμαϊκής Σμύρνης, που πάντα κεντρίζει την φαντασία μας.

Το ευτύχημα για μένα ήταν πως είχα εξαιρετικούς ηθοποιούς και συνεργάτες και πάνω απ' όλα την «προστασία» του Ίδρυματος Μείζονος Ελληνισμού που οι δημιουργοί του προέρχονται από κείνα τα μέρη.

Πολλές φορές ένοιωσα αληθινή συγκίνηση σκηνοθετώντας ή παίζοντας και πιστεύω πως το ίδιο θα αισθανθούν και οι θεατές. Γιατί όλοι κουβαλάμε ένα κομμάτι Σμύρνης μέσα μας κι αν μην είμαστε από κει. Οι πόλεις δεν είναι τα κτήρια, είναι αυτοί που τα κατοικούν! Οι πρόσφυγες δεν γύρισαν ποτέ εκεί, έφεραν όμως την Ιωνία σε μας και την έκαναν μέρος της καρδιάς μας.»

Ένας εξαιρετικός πολυπρόσωπος θίασος καταξιωμένων ηθοποιών, καθώς και νέων ταλαντούχων, απέδωσε με δεξιοτεχνία το έργο. Έξοχοι ερμηνευτές οι Μιμή Ντενίση, Κώστας Βουτσάς, Τάσος Χαλκιάς, Μιχάλης Μητρούσης Τάσος Νούσιος, Χριστίνα Αλεξανιά, Μάνος Ζαχαράκος, Δημήτρης Μακαλιάς, Κατερίνα Γερονικού, Νέλη Αλκάδη. Εξαιρετικοί επίσης οι υπόλοιποι συμμετέχοντες ηθοποιοί.

Πλούσια και ευρηματικά τα σκηνικά του Γιώργου Πάτσα. Συμμετείχε ζωντανά η ορχήστρα Εστουδιαντίνα. Τα τραγούδια ερμήνευσαν ζωντανά επίσης ο Μπάμπης Τσέρτος και η Σοφία Μέρμηγκα. Το θέατρο ήταν κατάμεστο και η παράσταση ήταν πραγματικά αξιολογική και συγκινητική, πλούσια με σεβασμό στο θεατή, τα σκηνικά πρωτόγνωρα και εντυπωσιακά, και όλοι ενθουσιαστήκαμε.

Είναι κρίμα που δεν επωφελούνται περισσότεροι Φουρνιώτες από τέτοιες ευκαιρίες που τους προσφέρει ο Σύλλογος, ο οποίος αναλαμβάνει την οργάνωση αλλά και την επίτευξη χαμηλότερου εισιτηρίου λόγω ομαδικότητας. Εκτός των άλλων οι Φουρνιώτες και οι Φίλοι της Φουρνής χαρήκαμε που μας δόθηκε η ευκαιρία να βρεθούμε όλοι μαζί και να ευχηθούμε από κοντά για τις γιορτές και τον καινούργιο χρόνο.

Ρένα Κανιτάκη - Γιαννοπούλου

## ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Όσοι καταθέτουν την συνδρομή τους στον λογαριασμό του Συλλόγου στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας (αριθμός λογαριασμού 695/707130-29 στα ονόματα Ντούζου Μαρία και Κανιτάκη-Γιαννοπούλου Ειρήνη) παρακαλούνται να γράφουν στην κατάθεση το όνομά τους και στη συνέχεια να ενημερώνουν σχετικά την Ταμιά μας κα Μαρία Τουτουδάκη-Ντούζου στο τηλ. 210-9345556.

Σας υπενθυμίζουμε ότι η έκδοση της Εφημερίδας μας και οι εν γένει πολιτιστικές εκδηλώσεις του Συλλόγου μας, στηρίζονται αποκλειστικά στη Συνδρομή σας.

Γι' αυτό σας παρακαλούμε μην την αμελείτε.

Ευχαριστούμε θερμά.

## Εδώ Φουρνή...

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

πρώτης ύλης (στράφυλα). Ας μη ξεχνάμε ακόμα ότι και τα αμπέλια από τον κάμπο της Φουρνής έχουν εξαφανιστεί, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, με αποτέλεσμα η παραγωγή σταφυλιών να έχει ελαχιστοποιηθεί.



Από την εορτή του Μιχαήλ Αρχαγγέλου

Το τρίμηνο Οκτωβρίου, Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου γιορτάζονται πολλοί Άγιοι της εκκλησίας μας. Σε αρκετούς από αυτούς στο χωριό μας υπάρχουν εκκλησίες αφιερωμένες στο όνομα τους και σε πολλούς έχουν γίνει εικόνες. Έτσι η τοπική εκκλησία τιμά με τις καθιερωμένες λειτουργίες τους παραπάνω Αγίους με τη συμμετοχή πλήθους πιστών. Και βέβαια μετά το τέλος κάθε λειτουργίας δεν λείπουν τα αναλόγα κεράσματα από τους γείτονες και τους εορτάζοντες.

## ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού μας «Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ» επιμελήθηκε και κυκλοφόρησε για το έτος 2017 ένα καλαίσθητο ημερολόγιο. Το φετινό ημερολόγιο έχει τη μορφή βιβλίου και δεν κρεμάται στον τοίχο, όπως τα προηγούμενα χρόνια. Είναι αφιερωμένο στον παλιό...καλό καιρό της φουρνιώτικης κοινωνίας, για να θυμούνται οι μεγαλύτεροι και να μαθαίνουν οι νεώτεροι.

Στις σελίδες του περιγράφεται η ζωή στο χωριό, όπως την έζησαν οι



Το εξώφυλλο του ημερολογίου του πολιτιστικού συλλόγου της Φουρνής για το έτος 2017. Την επιμέλεια των κειμένων είχε ο Μιχαήλ Φουντουλάκης και τη σχεδίαση του εντύπου ο Γιώργος Φουντουλάκης.

παππούδες μας, οι γονείς μας και πολλοί από εμάς. Τότε που υπήρχε μεγάλη στέρηση υλικών αγαθών, αλλά περισσεύε η αγάπη, η αλληλεγγύη και η συντροφικότητα. Έγινε προσπάθεια, όπως αναφέρεται στον πρόλογο του ημερολογίου, να αναπλάσουμε στη μνήμη μας τον τρόπο που οι παλαιότεροι, σε πολύ

πιο δύσκολες συνθήκες από τις σημερινές, όχι μόνο κατάφερναν να τα βγάζουν πέρα, αλλά και να ζουν ήρεμα, να χαίρονται τις μικρές και τις μεγάλες στιγμές της ζωής τους και να είναι ευτυχισμένοι. Στις σελίδες του ημερολογίου περιέχονται φωτογραφίες από την καθημερινή ζωή των κατοίκων της Φουρνής εκείνης της εποχής και στιγμές από τις γεωργικές τους ενασχολήσεις. Το ημερολόγιο είναι αφιερωμένο στη μνήμη των γονιών μας και των παππούδων μας.

## ΚΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΟΗΚΕΣ

Η ανομβρία είναι το κυριότερο χαρακτηριστικό του καιρού και για τη φετινή χρονιά στην περιοχή μας. Η παρατεταμένη έλλειψη βροχοπτώσεων από το τέλος του περσινού χειμώνα, ήταν εμφανής στο φυσικό περιβάλλον και στις καλλιέργειες. Τα σημάδια λειψυδρίας ήταν έντονα στα δένδρα και ειδικότερα στα ελαιόδενδρα, τα οποία και αποτελούν τη βασική καλλιέργεια του τόπου μας. Σε ορισμένες περιοχές, στα πιο άγονα εδάφη, τα φύλλα τους άρχισαν να κιτρινίζουν και να πέφτουν και οι καρποί να συρρικνώνονται και να πέφτουν και αυτοί. Οι πρώτες βροχοπτώσεις ήρθαν αρχές Οκτωβρίου για να δροσερέψουν τη δίψασμένη γη. Για ένα μήνα κατόπιν δεν είχαμε βροχές αλλά υψηλές θερμοκρασίες, για να έλθουν οι δεύτερες βροχές αρχές Νοεμβρίου. Αρχές Δεκεμβρίου είχαμε κάποιες ασθενείς βροχοπτώσεις, οι οποίες όμως δεν ήταν αρκετές για να αναπληρώσουν το κενό των ελλειπόντων βροχοπτώσεων.

Την τελευταία, όμως, βδομάδα πριν τα Χριστούγεννα είχαμε απόλυτη μεταστροφή του καιρού. Τσουχερό κρύο με παρατεταμένες βροχοπτώσεις, χαλαζόνερο και μια γενική αίσθηση ψύχους και παγετού. Έτσι, είδαμε τις βάγκες του κάμπου, δεξιά και αριστερά του αμαξωτού, να στήνουν νερό και τις στέρνες του χωριού να βάζουν και αυτές νερό. Έντωμεταξύ είχαμε και κάποια έντονα καιρικά φαινόμενα, αστραπόβροντα και πτώσεις κεραυνών, με αποτέλεσμα να έχουμε κάποιες ζημιές σε σπίτια στο Επάνω Χωριό και σε ηλεκτρικές εγκαταστάσεις. Ευτυχώς οι βροχοπτώσεις δεν ήταν έντονες και έτσι να μην έχουμε ζημιές σε καλλιέργειες και υποδομές. Ας ελπίσουμε ότι και ο υπόλοιπος χειμώνας θα μας φέρει αρκετές βροχές για να αναπληρώσει το κενό των χαμηλών βροχοπτώσεων των τελευταίων ετών. Και λίγα χιόνια θα ήταν ευπρόσδεκτα, για να μας θυμίσουν παλαιότερες εποχές, να μυρίσει χειμώνας και να βοηθήσουν να γεμίσει ο ταμειούχος νερό.

## ΣΥΝΤΟΜΑ ΝΕΑ

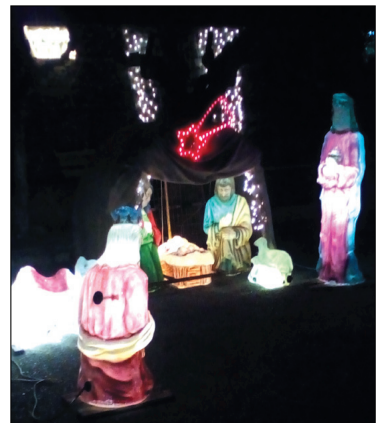
Σε συνεδρίαση, το εκλεγέν στις αρχαιρεσίες του καλοκαιριού επταμελές νέο διοικητικό συμβούλιο του πολιτιστικού Συλλόγου «Η ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ», συγκροτήθηκε σε σώμα όπως παρακάτω, πρόεδρος Νικόλαος Φουντουλάκης, αντιπρόεδρος Αργύρης Κωστάκης, γραμματέας Στέλιος Μπουραντάς, ταμίας Ευαγγελία Κωστάκη, μέλη Ελένη Κωστάκη, Μανώλης Φιορέτζης και Σπύρος Ταμπουρατζής.

Συνεχίζονται και φέτος τα μαθήματα κρητικών χορών από τον Πολιτιστικό Σύλλογο του χωριού μας. Τα μαθήματα διδάσκονται κάθε Σάββατο και Κυριακή στην αίθουσα του Σχολείου σε δύο τμήματα, ένα για μικρά παιδιά και ένα για μεγαλύτερους. Από ότι μας πληροφορεί η Ευαγγελία Κωστάκη, η οποία είναι η δασκάλα των χορών, φέτος έχουμε μεγαλύτερη προσέλευση ενδιαφερομένων για μάθηση χορών, πράγμα ευχάριστο και ενθαρρυντικό. Ο Σύλλογος ευχαριστεί την Ευαγγε-

λία, η οποία ανήκει και στο διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου, για την ανιδιοτελή και με καλή διάθεση και πολύ όρεξη προσφορά της στο Σύλλογο.

Το ελαιουργείο του Αγροτικού Συνεταιρισμού της Φουρνής «Η ΚΕΡΑΠΟΛΙΤΙΣΣΑ», το οποίο βρίσκεται στη μέση του φουρνιώτικου κάμπου, αποτελεί το συνδυαστικό κριό του φουρνιώτικου χώρου. Με τις άρτιες και σύγχρονες εγκαταστάσεις του δύνανται να εξυπηρετήσουν την παραγωγή των συνεταιριών και μη της ευρύτερης περιοχής του Μεραμβέλλου. Φέτος η αναμενόμενη παραγωγή είναι πολύ μικρή και έτσι δεν βλέπουμε την έντονη κινητικότητα που επικρατούσε τα άλλα χρόνια για τη μεταφορά και την άλεση του ελαιόκαρπου. Η προβλεπόμενη παραγωγή λαδιού, την οποία θα παράγει το ελαιουργείο για φέτος, δεν φαίνεται να ξεπερνά τους είκοσι τόνους.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού μας θέλοντας και φέτος να προσδώσει έντονο εορταστικό κλίμα τις Άγιες αυτές ημέρες των εορτών, επιμελήθηκε την τοποθέτηση διαφόρων φωτιστικών σωμάτων και εορ-



Η φάτνη με τους μάγους στην Κεραυνιάνα

ταστικού διάκοσμου στα πιο κεντρικά σημεία του χωριού.

Το έθιμο του ψαλιμάτος των πατροπαράδοτων, παραδοσιακών, χριστουγεννιάτικων καλάντων, αναβίωσε και φέτος ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού μας.

Το απόγευμα, ανήμερα των Χριστουγέννων, μια μεγάλη παρέα από μικρούς και μεγάλους, την οποία είχε συντονίσει ο Πολιτιστικός Σύλλογος, γύρισε όλους τους δρόμους και τα σοκάκια του χωριού τραγουδώντας τα καλάντα με την συνοδεία της λύρας του κ. Μανώλη Μπουραντά και το νταούλι του κ. Μανώλη Κουναλάκη. Κάνοντας στάση σε κάθε αulόπορτα, η παρέα των καλαντάρηδων περιδιάβηκε όλο το χωριό, Πάνω και Κάτω, μέχρι τις νυχτερινές ώρες.

Οι νοικοκυρές υποδέχονταν τους καλαντάρηδες με τους δίσκους γεμάτους καλούδια και χριστουγεννιάτικα γλυκίσματα και ποτήρια γεμάτα ρακή.

Οι ήχοι της μουσικής και των καλάντων ζωντάνευαν την ατμόσφαιρα, σκόρπιζαν το εορταστικό κλίμα και ανέβαν το κέφι. Έτσι, όλοι ήταν χαρούμενοι και εύχονταν και του χρόνου με υγεία.



Οι καλαντάρηδες στους δρόμους του χωριού.